

Slivniški pogledi

| oktober 2022 | letnik 9 | številka 89 |

OBČINA
CERNICA

Beč | Bečaje | Begunje pri Cerknici | Bezuljak | Bločice | Bloška Polica | Brezje | Cajnarje | Cerknica | Čohovo | Dobec
Dolenja vas | Dolenje Jezero | Dolenje Otave | Gora | Gorenje Jezero | Gorenje Otave | Goričice | Grahovo | Hribljane
Hruškarje | Ivanje selo | Jeršiče | Korošče | Koščake | Kožljek | Kranjče | Kremenca | Krušče | Kržišče | Laze pri Gorenjem Jezeru
Lešnjake | Lipsenj | Mahneti | Martinjak | Milava | Osrednek | Otok | Otonica | Pikovnik | Pirmane | Podskrajnik | Podslivnica
Ponikve | Rakek | Rakov Škocjan | Ravne | Reparje | Rudolfovo | Selšček | Slivice | Slugovo | Stražišče | Sveti Vid | Ščurkovo
Štrukljeva vas | Tavžlje | Topol pri Begunjah | Unec | Zahrib | Zala | Zelše | Zibovnik | Žerovnica | Župeno

9 772386 0119006

3 Uvodnik

4 Intervju

Toni Simičak

7 Iz občinske hiše

11 Izpostavljam

12 Aktualno

16 Gospodarstvo

19 Dogaja se

24 Ljudje med nami

Joško Cerkvenc

25 Utrip

26 Notranjska, obujena in dragocena

29 Kultura in kulturniki

32 Naša društva

35 Mladi mladim

39 Šport

Andrej Trontelj

42 Obveščamo

45 Ideja za izlet

46 Razgibajmo možgane

47 Notranjski regijski park

48 Napovednik

Notranjska

Google Play

App Store

Naloži brezplačno aplikacijo Občina Cerknica in bodi obveščen o dogajanju!

Prenos iz App Store

NA VOLJO V Google Play

Slivniški pogledi – glasilo občine Cerknica

Izdaja: Občina Cerknica, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerknica.

Fotografija na naslovnici: Ovce, fotograf: Ljubo Vukelič

Izid: vsak mesec, na začetku meseca. Brezplačno ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini Cerknica.

Cena: 2,78 evra za izvod s poštnino za naročnike izven občine Cerknica. Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Cerknica in prihodkov oglaševanja.

Odgovorna urednica: Maruša Opeka

Uredniški odbor: Marija Hribar, Gregor Mišič, Maruša Mele Pavlin, Polona Otoničar Pajk, Sabina Popsek Simšič

Urednik fotografije: Ljubo Vukelič

Lektoriranje: Polona Otoničar Pajk

Oblikovanje: Avrora AS, d. o. o.

Tisk: Para tiskarna, d. o. o.

Naklada: 4120 izvodov

ISSN: 2386-0197

☎ **Naslov uredništva:**

Slivniški pogledi
Cesta 4. maja 53
1380 Cerknica

✉ **E-naslov:** urednistvo@slivniskipogledi.si

📘 **Facebook:** Slivniški pogledi

Moj otok

📷 Ljubo Vukelič

Moj poletni otok je vse manj moj. Dobiva podobo neobrzdanelega pohlepa. Na oblih gričких rastejo ogromne apartmajske hiše, vsaka v svojem slogu razkriva (ne)okus lastnikov in njihovo nerazumevanje prostora. Kozje steze se spreminjajo v za avtomobil ali dva široke kolesarske poti pod krinko. Leto, dve so rana v naravi, tretje leto pa že prilična cesta za brezdušne investitorje.

Na divjih, skalnatih obalah zimski »fortunali«* odlagajo beton in ograje. Otok in njegovi ljudje se tri mesece v letu dušijo v vse večji gneči, pa nimajo kaj dosti od tega. Lastniki vsega, kar v turistični sezoni daje denar, so ljudje s celine. Domačini jim zaradi slabega finančnega položaja prodajajo zapuščene oljčnike, ti se pa nato čudežno spreminjajo v gradbene parcele. Otok je vizualno uničen. Kot sledim mnenju, so tudi domačini vse bolj apatični, brezbrizni, nekateri jezni. Slabo vest, da sem tudi sama med tistimi »furešti«**, ki jim jemljemo identiteto, tolažim z nakupom njihovih izdelkov in pridelkov, čeprav jih sredi dneva iščem z lučjo. Morda pa le čutijo, da spoštujem kraj in ljudi, kamor sem prišla? Tako so mi že povedali, od kod nenavadno ime nekega zalivčka, in mi zaupali recept za sirup iz žajblja in rožmarina.

Je pri nas kaj bolje? Pred dnevi sem bila v Šentjernej, mestecu, kjer dominira cerkveni stolp, njegova kulisa pa

so zeleni Gorjanci. Nič več. Najprej nisem vedela, kakšni kontejnerski ladji sta parkirani pred dolenjskim mestom, in nato videla, da ga je prekrila industrijska cona. Mar se je ne bi dalo postaviti levo ali desno od mesta? Vsaj ljudje so me potolažili, podjetni in povezani. Tisti, ki služi z vinom, bo kupcu prodal še sosedove jušne rezance in moko iz bližnje vasi. Za storitve najprej pogledajo, če imajo ustrezne službe v domači občini.

Tudi mi smo že kdaj nepremišljeno posegli v prostor in uničili marsikatero veduto, celo najlepšo. Roko na srce, gre za široko problematiko, s katero bi se morali spopasti na ravneh, ki so višje od lokalne. Zadnja načrtovana naložba pred mestom nas je močno razburila. Pa nas je res? Mislim, da ne. Ne dovolj. Aktiven občan in državljan ni tisti, ki meče kosti na družbenih omrežjih. Tisti je, ki spremlja dogajanje v skupnosti, tisti je, ki bere uradne objave in se odzove nanje, bodisi sam bodisi združi ljudi v iniciativo. Kdor lahko na družbenih omrežjih najde vse, od šivanke do lokomotive, pač lahko sledi tudi objavam institucij. »Nisem vedel,« je danes, ko so informacije dostopne, precej len izgovor. Po objavah na družbenih omrežjih sodeč, so tudi pri nas občutja in razmišljanja, da smo tujci v lastnem okolju, vse močnejša in so gotovo signal, da se je treba ustaviti, se zamisliti in to tudi jasno povedati. Iz oči v oči. Vsak izmed nas lahko in bi moral vplivati na to, kako živimo v skupnosti. Imamo to pravico in ne nazadnje dolžnost. Aktiven državljan in občan je tisti, ki svoje predloge in nestrinjanja pove pristojnim tam, kjer se pobude obravnava. Le malo ljudi lahko svet spreminja z besedo.

Maruša Mele Pavlin

* Fortunali – vihar na morju

** Furešt – tujec, prišlek, turist

Toni Simičak

Pred stotimi leti je mladi Nikola Simičak odprl frizersko in brivsko obrt, danes njegovo delo nadaljuje vnukinja Marta Tekavec. Med njima je od svojega štirinajstega leta pa do upokojitve leta 1993 Cerkničane strigel Toni Simičak, letnik 1936, in se zapisal med cerkniške legende.

Gospod Simičak, kako in kje je z obrtjo začel vaš oče Nikola?

Moj oče Nikola Simičak se je rodil v Pečuhu, na Madžarskem. Njegov oče je bil vlakovodja in družina se je selila po Avstro-Ogrski. V Zagreb je prišel iz Karlovca in se v Zagrebu za frizerja izučil leta 1916. Potem je odšel v Ljubljano. Tam je delal pet let, nato je prišel sem, v Cerknico. Tukaj je spoznal mojo mamo in sta se poročila 27. leta. Osem otrok nas je bilo: Ciril, Pavla, Vera, Niko, jaz Toni, Marija, Jože in Metod. Živi smo še Pavla, Marija, jaz, Jože in Metod. Najmlajši bo kmalu praznoval 80 let, kar trdna rodbina smo. Mama se je pisala Ponikvar, zraven Turšiča na Taboru je bila doma. Oče je blizu delal in tako sta se spoznala.

Kako blizu, vaš salon je na Čabranski?

Oče je imel salon pri Skukovih, na Partizanski ulici, Veliki gasi, kot rečemo. Tudi jaz sem se še učil tam. Potem smo pa zgradili to stavbo tukaj. Septembra 61. leta smo prišli sem.

Kje ste pa prej živeli, tudi na Veliki gasi?

Naša hiša je na Mali gasi, Gerbičevi ulici. Zdaj jo ima brat Jože. Ata je umrl 52. leta. Kap ga je. Za njim je frizerstvo prevzela sestra Pavla. 61. leta mi je predala obrt. Pri atu sem se začel učiti, še štirinajst let nisem imel. Nisem se še zučil, ko je umrl, zato je Pavla prevzela. Hvala Bogu, kako bi sicer drugače preživel! Osem otrok nas je bilo. Kot sem rekel, pri očetu sem se začel učiti. V šolo sem hodil v Mekinjah pri Kamniku, pomočniški izpit sem naredil 53. leta pri Ozbiču v Postojni, mojstrskega pa leta 1961 v Ljubljani.

Dragocena družinska dediščina. Diplome očeta Nikole.

Ali je bil oče samo frizer ali tudi brivec?

Ko je začel, še ni bilo frizerstva, ampak samo moško striženje in britje. Po letu 1936 smo kupili aparat za trajno in takrat začeli žensko striženje in kodranje. Ta aparat še imamo. Včasih je bilo preprosto. Spomnim se, da sva,

» Rad imam družbo in iskren pogovor.«

ko je zmanjkalo toka, z očetom šla kar v Videm do transformatorja. Oče je obrnil ročico in dal kontakt. Vso vodo, kar smo jo rabili, smo prinesli v salon in odnesli. Včasih so imeli po hišah štedilniki bakrene kotličke in sem hodil od hiše do hiše, da sem dobil toplo vodo.

Ste bili edini frizerji v mestu?

Ne, tudi Maks Turšič je bil. Mislim pa, da je on po vojski začel.

Se spominjate tistih znanih starih Cerkničanov iz salona?

Šerkota je oče hodil na dom brit, k nam na Veliko gaso sta hodila doktor

Pušenjak in Žumer. Janeza Jalna sem pa jaz strigel, ko je bil v Grahovem župnik. Boris Kralj je bil dostikrat pri meni. Marjan ne tolikokrat. Spomnim se, da sem strigel tudi Pušenjakova sinova Ljuba in Tomaža. Ljudje so se hodili enkrat na teden, ob nedeljah, k nam brit. Mislim, da to ni bilo tako drago in da so si to lahko kar vsi privoščili. Ko smo bili na Veliki gasi, pri Skukovih, majhen salonček je bil tam, so se ljudje ocedili in potem ni hotel nobeden ven. Največ so govorili o prvi svetovni vojni. Tistikrat ni bilo radia, samo ustni prenos novic je bil. Tukaj zraven so bili lekarnarjevi, Carneluttijevi doma. Sinova sta bila Tomo in Jan. 41. leta, ko so prišli Italijani, smo se bali vojne. Stric nas je vse za kakšnih štirinajst dni peljal v Otonico, med drugim so šli tudi Carneluttijevi in Pušenjakovi. Pri Jakopinovih smo bili. Ko je Italija propadla in so prišli Nemci, pa je mama rekla: »Nikamor ne gremo več, pa če nas vse pobijejo.« Takrat nas je bilo sedem otrok. To ni ajnof, toliko otrok, pa v drugo hišo priti.

Verjetno je med vojno, kot veliko drugih na Mali gasi, pogorela tudi vaša hiša?

To je bilo pa tako: gorela je Velika gasa in je veter potegnil še na Malo gaso, kjer so bile hiše s slamo krite in ena do druge. 43. leta, 29. novembra. Zima pred vrati, mama pa osem otrok, pa nič za v lonec dati. Groza. Še zdaj si mislim: »Kako se je ta ženska znašla?« Zdaj je treba otroke klicati za jesti. Naša mama ni nikoli nobenega poklicala. Če si prišel, si pojedel, če ne, pa nič. To pa moram reči, da sem bil lačen. Spomnim se hrušk viljamovk, kako so visele z drevesa. Tako bi rad eno, pa niso bile naše. Enkrat jih je pa kamion ruknil in so popadale, no, takrat sem pa jih jedel. Saj jeseni je še bilo, ko je bilo kakšno jabolko ... zdaj ga ni človeka, da bi jabolko pobral, zdaj ga vsak brčne. Mala gasa je dvakrat gorela. Enkrat so jo Nemci zažgali, drugič pa, moram pošteno povedati, niso zažgali partizani naše hiše. Zažgali so, kot sem že rekel, na Veliki gasi in se je čez vnelo. S slamo krito, kaj se ne bi. Težko je bilo. Borba iz dneva v dan, po 60. letu se mi je zdelo, da se je začelo premikati na bolje. Družba po vojni ni marala obrtnikov. Ampak vsaka doba nekaj svojega prinese. Tako je bilo. No, saj se je skozi po vojski obračalo na boljše.

Da imaš le za jesti, pa je dobro, in ko si mlad, je lepo, nič ti ni težko narediti.

Osnovno šolo ste obiskovali tam, kjer je zdaj glasbena šola?

Tam ja. Po vojski, ko je bila zažgana, smo bili pa pri Šerkotu, pri Meletu, pa v elektrarni, kot smo rekli. Vsepovsod, kjer je bil prostor. Da povem po pravici, pojma nisem imel, zakaj hodim v šolo. Samo to mi je šlo po glavi, kako bom šel popoldne na Slivnico. Po patrone smo hodili, po vojski jih je bilo polno.

Slivnica je bila takrat gola. Ko so prišli Italijani, so vse posekali. Verjetno zaradi varnosti.

Od kod ste se pa učili, ko ste že delali? Kako ste sledili trendom? Iz revij?

Med drugim tudi to. Vsaka doba nekaj svojega prinese, tako je tudi v frizerstvu. Po navadi sva šla z ženo v Düsseldorf, na Dunaj, v Luksemburg,

» **Stranka je tista, ki ima zmeraj prav.**«

Zürich, še v Ameriki sva bila. Veste, 61. leta se je Jelka učila pri Maksu Turšiču. No, morda Maks ni bil ravno zadovoljen, ko sem mu vzel delavko.

smo vedno delali do treh popoldne. Kmečki živelj je imel takrat čas. Ob ponedeljkih je bilo pa zaprto. Žena je tako že v nedeljo zvečer začela prati brisače. Najprej vse ročno! Naj povem še, da je sestra Pavla izučila še sestro Vero, sestro Marijo, tudi mene je učila. Pri nas so delale tudi pomočnice, izučila je še Tónico; zaposlene pa so bile: Klavdija Mulec, Neva Jerman, Vanda Meden, Marija Cvetko, Mojca Mulec in Katarina Škufca.

Opazovala sem, kako skrbno rokujete z opremo. Je bila draga?

Draga, pa še dobil je nisi. Ata je je nekaj prinesel s sabo, jaz sem kupoval v Ljubljani. Na Židovski ulici. Okoli 70. leta je bila tam drogerija, ki je imela

V svojem delu in med ljudmi, s katerimi se je srečeval, je užival.

Še tistega leta sva se poročila, najprej se nama je rodil Karli, nato Andrej, nazadnje Marta. Najin delavnik je trajal od zore do mraka. Ob sobotah nisem nikoli pred enajsto zvečer prišel domov. Ko pa sem, sem vzel britev in kamen in nabrusil britve, da sem lahko naslednji dan delal. Zdaj je ajnfof, ker se da žiletko notri. Ne vem, če bi koga našel, da bi britev nabrusil na kamen tako, da bi lahko z njo človeka obril. Dvomim. Največ dela je bilo pred prazniki in ob nedeljah. Ob nedeljah

preparate za frizerje. Nisem dosti vzel, barvo sem moral kupiti. Vzel sem vsako po dve. Pri blagajni mi je pa trgovec rekel: »Kaj misliš, da delaš? Ti rušiš socialistični sistem!« In mi je po eno vzel, kar je imel po dvoje. Tako je bilo. Pa dolgo časa ni bilo materiala, potem sem pa ukrepal, kot sem lahko.

Po napornem delu ste se pa nekatere vendarle morali sprostiti?

Kitaro sem igral pri Brestovih pet in v folklorni skupini, pa šah sem igral.

Za kategorije. Tretjekategorniki smo bili. Potem sem napredoval in dobil drugo kategorijo. Veste, to je kar precej. »Ja, s tabo pa ne grem,« mi pravijo, ko bi s kom zaigral. Na turnirje smo hodili. Ekipno smo igrali v Kopru, na Jesenicah, v Črnomlju, Čatežu, Mariboru, Ljubljani, Borovnici, na Vrhniki, v Logatcu. Deset nas je hodilo na srečanja.

Še pridete v salon?

Pogledam še, ampak je Marta pridna in vztrajna pri delu, ki ga opravlja z veseljem. Bolj pogledam za prijatelji. Včasih še igramo tarok. Pred leti smo ga več igrali, do štirih zjutraj. To je tako zanimivo, vsak še nekaj pove, naenkrat je zjutraj. Pa balinat smo hodili.

Kakšen je dober frizer?

Mora biti na voljo strankam, s stranko se ne prepira. Lahko poveš, pravzaprav moraš povedati svoje mišljenje, saj drugače je, kot da te ni. Največja napaka pa bi bila, da bi prenašal pošto. Tako je v frizerstvu in gostinstvu. Stranka je

Trije mojstri. Toni in Jelka Simičak s hčerko Marto Tekavec. (© osebni arhiv)

tista, ki ima zmeraj prav. Frizer ne sme biti samo mojster poklica, tudi diskreten mora biti in truditi se je treba. Nič samo od sebe ne pride. Nič. Vesel sem, da bomo za stoletnico, ki jo praznujemo letos, pripravili praznovanje v Frizerskem salonu Simičak.

Stranke vaše hčerke Marte, ki so prej k vam hodile, so vedno vesele, če vas vidijo v salonu. Ljudje vas imajo radi.

Mislím, da. Ampak saj imam tudi jaz ljudi rad! Rad imam družbo in iskren pogovor.

topdom
mfm intarzija

Vse za obnovo in gradnjo
od temeljev do strehe.

GRADBENI CENTER **MFM INTARZIJA**
PRESTRANEK

www.mfm-intarzija.si

Podhodi za dvoživke

Študija Predlog ukrepov za zaščito dvoživk na cestah v upravljanju DRSI (2018) je umestila cesto R1-212 Cerknica–Bloška Polica med 21 odsekov v državi, na katerih je registriranih več kot tisoč osebkov dvoživk ob enkratnem obisku ali sistematičnem popisu cest. Na žalost dobršen odstotek dvoživk konča pod kolesi. V dokumentu je relacija tudi med izbranimi odseki cest, za katere so predstavljeni konkretni predlogi za izvedbo ukrepov. Veseli smo, da je Direkcija za infrastrukturo vzporedno z obnovo ceste na odseku od Grahovega do Bločic poskrbela tudi za podhode za dvoživke. ■

Nova karta občine Cerknica

Izšla je nova karta občine Cerknica z načrtom naselja in ključnimi kontaktnimi podatki o znamenitostih, nastanitvah, prireditvah, doživetjih. Prvi so karto v dar od župana občine Cerknica Marka Ruparja dobili prvošolci iz Cerknice, Grahovega, Begunj pri Cerknici, z Unca in Rakeka. Občina Cerknica je karto pripravila za namen promocije.

Zemljevid pa vedno pride prav tudi pri iskanju novih poti – peš ali s kolesom. ■

PRAVILA ZA OBJAVO OGLASOV V PREDVOLILNI KAMPANJI

V skladu z Razpisom rednih volitev v občinske svete in rednih volitev županov (Ur. list RS št. 97/2022) in v skladu s 6. in 7. členom Zakona o volilni in referendumski kampanji objavljamo pravila za izrabo časopisnega prostora v glasilu Občine Cerknica Slivniški pogledi za predstavitev kandidatov za župana občine Cerknica, političnih strank in kandidatnih list ter njihovih programov v času volilne kampanje.

1. Organizatorjem volilne kampanje, političnim strankam, kandidatnim listam in posameznim kandidatom zagotavljamo enakopravnost pri predstavitvi kandidatov in njihovih programov.
2. Vsak organizator predvolilne kampanje kandidata za župana lahko v glasilu Slivniški pogledi objavi en oglas velikosti 1/2 strani (dimenzija 180 mm x 111 mm). Cena oglasa je 150 EUR + DDV.
3. Vsak organizator predvolilne kampanje političnih strank in kandidatnih list lahko v glasilu Slivniški pogledi objavi en oglas velikosti 1/2 strani (dimenzija 180 mm x 111 mm). Cena oglasa je 150 EUR + DDV.
4. Oglas mora biti oblikovan v skladu s tehničnimi zahtevami, ki so objavljene na spletni strani www.cerknica.si.
5. Besedilo oglasa mora navajati tudi naročnika.
6. Naročila za objavo oglasov sprejemamo do petka, 21. oktobra 2022, na elektronskem naslovu: urednistvo@slivniskipogledi.si. Oglas mora biti v ustrezni obliki poslan na elektronski naslov urednistvo@slivniskipogledi.si do vključno ponedeljka, 24. oktobra 2022.
7. Pravočasno oddani oglasi bodo objavljeni v 90. številki glasila Slivniški pogledi, ki bo izšla 7. novembra 2022. Glasilo bodo tega dne v svoj poštni nabiralnik prejela vsa gospodinjstva v občini Cerknica.
8. Naročniki bodo prejeli račun za plačilo naročenih oglasov skupaj z izvodom glasila po izidu glasila. Rok plačila računa je 15 dni od izdaje računa.

Cerknica, 19. 9. 2022

Maruša Opeka,
odgovorna urednica

Občina Cerknica: pregled preteklih let

20. novembra nas čakajo lokalne volitve, zato smo pregledali, kaj je bilo storjenega v zadnjih letih in kateri projekti so še v teku.

Na občinski upravi so z narejenim zadovoljni, saj se je zgradila pomembna infrastruktura – Center za obiskovalce Cerkniško jezero, prizidek Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica, hodnik in kolesarska steza Cerknica–Dolenje Jezero, pločnik Cerknica–Dolenja vas, posodobitev vodohrana na Rakeku, ureditev prostorov glasbene šole na Rakeku, izgradnja tlačne kanalizacije in črpališča Unec, rekonstrukcija ceste Grahovo–Bločice, rekonstrukcija Ljubljanske ceste na Rakeku, ureditev garderob pri nogometnem igrišču, prizidava gasilskega doma v Bezuljaku, avtobusno postajališče in obračališče na Bloški Polici, parkirišče P + R pri osnovni šoli, rekonstrukcija mostov pri naseljih Gora in Hruškarje, semaforizacija križišča na Uncu, izgradnja krožišč v Cerknici, rekonstrukcija lokalne ceste Sv. Vid–Župeno, obnova Doma na Slivnici in mostu na cesti Gorenje Jezero–Laze, širitev pokopališča v Cerknici, ureditev biatlonskega centra ...

V teku pa so pomembni projekti, kot so asfaltiranje ceste proti Otonici in pri Mahnetih, obnova nogometnega igrišča in tekaške steze pri cerkniški osnovni šoli, načrtovanje novega vrtca na Rakeku, gradnja prizidka in fasadnega ovoja Zdravstvenega doma dr. Božidarja Lavriča Cerknica, kanalizacijskega omrežja z obnovo pripadajoče cestne in vodovodne infrastrukture v Begunjah pri Cerknici in Selščku, Doma zaščite in reševanja z medgeneracijskim centrom Rakek ... Veliko sredstev je bilo namenjenih tudi razvoju športa in nakupu gasilske opreme. Občina je podprla tudi številne projekte na področju gospodarstva, mladih, kulture, turizma in obveščanja javnosti.

Aktualni župan **Marko Rupar** se sodelavcem občinske uprave, javnim zavodom, organizacijam, društvom, občinskim svetnikom in številnim posameznikom zahvaljuje za dobro sodelovanje in podporo projektom.

Občina je v vrtce in šole od leta 2019 investirala **260.000 evrov**.

VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE

Novi prostori glasbene šole na Rakeku

Od leta 2011 je bilo obnovljenih že **31,4 km** vodovodnega omrežja v skupni vrednosti **4,9 milijona evrov**.

VODOVODNA INFRASTRUKTURA

Posodobitev vodohrana na Rakeku (© Samo Mlinar)

GOSPODARSTVO

Za subvencije gospodarstvu je namenjenih skoraj **350.000 evrov**.

ŠPORT

Gradnja tekaške steze in nogometnega igrišča pri cerkniški osnovni šoli

Podpora **40 društvom** pri izvajanju športnih dejavnosti, ki imajo skupaj več kot **2700 članov**.

Biatlonski center

CESTNA INFRASTRUKTURA

V zadnjih letih je bilo obnovljenih **4610 metrov cest**, zgrajenih **2845 metrov pločnikov**, **84 parkirnih mest** ter na novo postavljenih **192 uličnih svetilk**.

Nov most od Laz do Gorenjega Jezera

Kolesarska steza Cerknica–Dolenje Jezero

KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

Kotiček za ponovno uporabo v Cerknici

Od 2011 je bilo zgrajenih **22,397 km kanalizacijskega omrežja**. Za naložbe v odvajanje in čiščenje odpadne komunalne vode je Občina Cerknica od leta 2011 namenila skoraj **16 milijonov evrov**. V občini Cerknica je skupno **58 ekoloških otokov**, od tega 6 vkpanih.

Gradnja kanalizacije Selšček in Begunje pri Cerknici

OBČINSKA STANOVANJA

Trenutno ima Občina Cerknica v lasti **116 stanovanj**, dve (kadrovsko in stanovanje, prilagojeno ranljivim skupinam) je kupila letos. Občina Cerknica je od leta 2018 za obnovo neprofitnih stanovanj namenila okrog **200.000 evrov**.

Obnova objekta na Gerbičevi

KULTURA

Postavitev kipov Franu Gerbiču, Francu Antonu Steinbergu, podpis pogodbe za digitalizacijo ljudskih pesmi Notranjske, postavitve historičnih tabel, podpora domoznanstvu, občinskim prireditvam, dejavnostim kulturnih društev.

Prizidek Knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica

MLADI

V mladinske organizacije je v občini Cerknica vključenih več kot **500 mladih**.

Prostori nekdanje trgovine Hura bodo namenjeni mladinskim organizacijam.

Center za mlade Petka

TURIZEM

Notranjski regijski park je postal vodilna organizacija turističnega razvoja. Pridobitev projektov LIFE in KRAS.RE.VITA. Leta 2020 je bila učna pot Drvošec izbrana za naj pot v okviru natečaja Moja dežela – lepa in gostoljubna. Sprejeta je bila strategija razvoja turizma v občini Cerklje.

Center za obiskovalce Cerklješko jezero

Obnova Doma na Slivnici

OBVEŠČANJE IN PROTOKOL

Knjiga *Od Unca do Zahriba od Osredka do Laz*, spletna stran www.enotranjska.si, karta občine Cerklje in načrt naselja, plakete občine Cerklje

ZDRAVJE

Občina je v višini **133.300 evrov** sofinancirala nakup dveh reševalnih vozil, dveh vozil za patronažno službo, UZ aparat ter ureditev ogrevalnega in prezračevalnega sistema v zdravstvenem domu.

Občina Cerklje sofinancira cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu.

PROMET

Postavljenih je bilo **28 avtobusnih postajališč**. Skupno je bilo postavljenih **trinajst prikazovalnikov hitrosti**.

Občina Cerklje sodeluje v Evropskem tednu mobilnosti.

Parkirišče P + R pri cerklješki osnovni šoli

PODPORA GASILCEM IN CIVILNA ZAŠČITA

Od leta 2018 je občina sofinancirala **nakupe petih gasilskih vozil** v znesku okrog **470.000 evrov**. Vsako leto se za izvajanje gasilske službe zagotovi še okrog **150.000 evrov**, civilni zaščiti pa se vsako leto nameni okrog **60.000 evrov** za razne nakupe opreme, refundacije in dotacije društvom.

Nov prizidek pri gasilskem domu v Bezuljaku

Gradnja Doma zaščite in reševanja z medgeneracijskim centrom na Rakeku

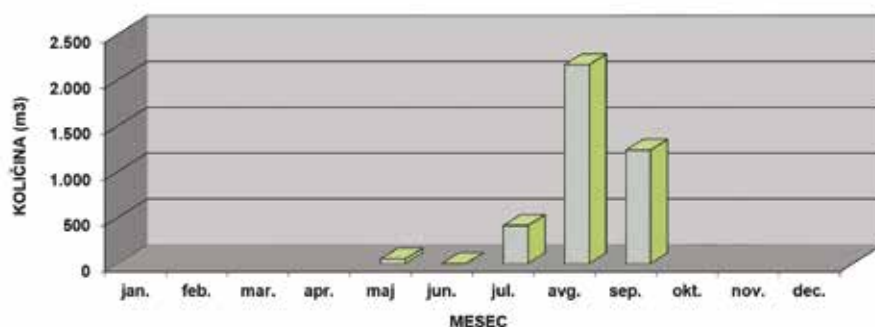
Avtor: mag. Boštjan Jež Fotograf: Ljubo Vukelič

Povečana aktivnost podlubnikov tudi v notranjskih gozdovih

V drugi polovici julija 2022 se je začelo močno povečevati število s podlubniki napadenih dreves, zlasti smreke. Glavni vzrok za povečanje poškodb je izredno sušno in vroče poletje 2022. Smreke so oslabele in postale manj odporne na napad podlubnikov, hkrati pa se je zaradi visokih temperatur razvoj podlubnikov pospešil. Vsa napadena drevesa še niso odkrita in popisana, obseg škode bo znan ob koncu zime. Povečan obseg poškodb zaradi podlubnikov lahko pričakujemo tudi v letu 2023. Najbolj so ogroženi gozdovi iglavcev na prisojnih, predvsem južnih, jugozahodnih legah, na rečnih naplavinah in v nižinah, torej na sušnih rastiščih.

Kot lahko vidimo iz grafa, je v letu 2022 večina označevanja za posek s podlubniki napadenih dreves iglavcev potekala v juliju, avgustu in septembru. Skupno je bilo v letu 2022 (do 27. 9. 2022) na področju Zavoda za gozdove Slovenije – Krajevne enote Cerknica za posek označenih 3.900 m³ s podlubniki napadenih dreves iglavcev.

ZA POSEK OZNAČENA S PODLUBNIKI NAPADENA DREVESNA IGLAVCEV V LETU 2022 NA ZGS KE CERKNICA

V jeseni in prek zime bo ZGS – Območna enota (OE) Postojna nadaljeval pregledovanje gozdov in lastnikom gozdov z odločbo določal posek s podlubniki napadenih dreves – lubadarke. Lubadarke v poznem poletju in jeseni prepoznamo po rjavi črvini okoli koreničnika in za luskami skorje, odpadnanju iglic z obarvane ali še zelene krošnje ter odstopanju in odpadnanju skorje z debla. Prek zime bodimo pozorni na odstopanje in odpadnanje skorje z debla.

Lubadarke je treba čim prej posekati in olupiti oziroma les odpeljati iz gozda v lupljenje ali predelavo. Zalego podlubnikov v vejah in vrhačih uničimo s kurjenjem ali izdelavo sekancev. Veje in vrhače iglavcev, ki s podlubniki niso napadeni, razžagamo in zložimo v kupe, tako da so debelejši konci v notranjosti kupa. Če je sečnja strojna, jih zložimo pod kolesa na sečne poti in zavozimo. Poskrbimo za ureditev sečišča, zlasti za odvodnjavanje prometnic in pretočnost vodotokov. Če bomo prek jeseni in zime uspešni in bomo iz gozda spravili večino lubadarke, bomo s tem zmanjšali obseg škode zaradi podlubnikov v naslednjih letih.

Pravočasen posek je poleg preprečitve širjenja podlubnikov pomemben tudi zaradi ohranjanja

vrednosti lesa. Če so napadena drevesa pravočasno posekana in obeljena ali predelana, se tudi vrednost lesa bistveno ne zmanjša. Če pa s posekom odlašamo, se les napadenih dreves obarva modrikasto, kar je posledica okužbe z glivami. Obarvanje znižuje prodajno vrednost lesa. Če lastnik gozda s posekom čaka do odpadanja lubja in pokanja lesa, pa je tak les lahko razvrednoten do cene celuloznega lesa.

Škodo lahko torej omejimo le s pravočasnim sanitarnim posekom napadenih iglavcev in s tesnim sodelovanjem lastnikov gozdov z javno gozdarsko službo. Na ZGS OE Postojna lastnike gozdov pozivamo, naj redno pregledujejo svoje gozdove. O morebitnem odkritju lubadarke ali svežih podrtec v svojem ali sosedovem gozdu naj lastniki gozdov takoj obvestijo krajevno pristojnega revirnega gozdarja in začnejo sečnjo v svojem gozdu sami ali z najeto delovno silo. Lastniki lubadarke in podrtec prejmejo odločbo ZGS, s katero so določeni sanitarna sečnja, ukrepi za zatiranje podlubnikov in ureditev sečišča ter rok za izvedbo del (vsa za posek označena drevesa je treba sanirati!).

Pri svojem revirnem gozdarju dobijo lastniki gozdov tudi vso potrebno strokovno pomoč.

ETM 2022 v občini Cerknica

Občina Cerknica se je Evropskemu tednu mobilnosti (ETM) pridružila že tretjič zapored. Od 16. do 22. septembra so se v občini odvijale različne dejavnosti, s katerimi je občina občane redno spodbujala k pogostejši uporabi trajnostnih oblik mobilnosti, aktivnemu in zdravemu načinu življenja ter varovanju okolja.

S tem je Občina Cerknica dodala svoj prispevek tudi k največji nacionalni in mednarodni kampanji za spodbujanje trajnostne mobilnosti. Župan Marko Rupar je ob začetku Evropskega tedna mobilnosti 2022 v uvodnem video nagovoru povabil občane in občanke, da se udeležijo aktivnosti ETM 2022. Izpostavil je tudi infrastrukturne pridobitve, s katerimi občina spodbuja zdrav, varen in trajnosten način življenja. Na parkirišču Jezero pri Centru za obiskovalce Cerknško jezero so v ponedeljek, 19. septembra, postavili polnilnico za električna kolesa s popravilnico. Glede na to, da so električna kolesa vse bolj priljubljena, je prva polnilnica za električna kolesa v občini Cerknica velika pridobitev. Njeno delovanje sta preverila tudi župan **Marko Rupar** in direktor Notranjskega parka **Matevž Podjed**.

Na mladih svet stoji

V četrtek, 22. septembra, pa je občina v neposredni bližini Vrtca Martin Krpan Cerknica ter Osnovne šole (OŠ) Notranjski odred Cerknica zarisala nove talne označbe, ki so oblikovane na način, da voznike prijazno opozarjajo na povečano prisotnost otrok kot ranljivih udeležencev v prometu.

V izvajanje aktivnosti v času od 16. do 22. septembra sta bili vključeni OŠ Notranjski odred Cerknica ter OŠ »Jožeta Krajca« Rakek s podružničnimi šolami, ki so se vključile v izvajanje različnih aktivnosti. O izvajanju dejavnosti je učiteljica na OŠ Rakek **Anita Šen** povedala: »V tem šolskem letu 2022/2023 je Osnovna šola »Jožeta Krajca« Rakek že drugo leto po vrsti vključena v izvajanje aktivnosti ETM. Vse učitelje naše šole sem najprej seznanila z dejavnostmi, ki se bodo odvijale v tednu mobilnosti. Na samem začetku šolskega leta so učitelji predali informacije učencem in jih povabili k sodelovanju pri različnih aktivnostih, ki so bile zapisane tudi v obvestilu na šolski spletni strani. Dogovorili smo se, da bodo učenci od 6. do 9. razreda reševali spletne ankete, učenci 5. a in 5. b se bodo z razredničarkama, zemljevidom Rakeka in nalepkami odpravili na sprehod po Rakeku ter označili mesta, kjer vidijo težave in nevarnosti, oziroma mesta, kjer se počutijo varno. Učenci 2. in 3. triade so bili vabljeni k izdelavi kratkega videoposnetka. Vsi učenci pa so trajnostno mobilnost spoznavali v obliki risbic, ugank, križank, zgodbic, igrice in pesmic. Vse izdelke smo 22. septembra dostavili v Cerknico, kjer so bili razstavljeni v Vidmu. Učence in starše smo povabili, da pridejo v šolo peš ali pa uporabijo trajnostna mobilna sredstva. V okviru uvodnih roditeljskih sestankov in razrednih ur smo učitelji nagovorili starše ter njihove otroke k uporabi

varnih poti v šolo, ustrezne opreme, upoštevanju prometnih pravil in prilagoditvi hitrosti na poti v šolo ali domov. Kot koordinatorica projekta si želim, da bi učenci in starši tudi med šolskim letom večkrat ubrali pot pod noge.«

Zdravo in trajnostno

22. september je dan brez avtomobila. Občina Cerknica je za motorizirana vozila zaprla ulico Videm, šolarji in občani pa so se lahko prosto sprehajali, kolesarili in rekreirali. Šolarji so lahko prostor izkoristili tudi za risanje s kredami in ga uporabljali za izvajanje športnih dejavnosti.

V Zavodu Sopotniki so pripravili vseslovensko akcijo Župani za volani, ki se ji je pridružil tudi cerknški župan **Marko Rupar**. V torek, 20. septembra, je po opravkih v Cerknico peljal 88-letno **Albino Debevc** iz Žerovnice. Zahvaljujemo se vozniku prostovoljcu **Francu Škerlu** in občinskemu koordinatorju Zavoda Sopotniki **Gregorju Pokleki**.

Na zelenici nasproti Centra za obiskovalce Cerknško jezero se je v četrtek, 22. septembra, odvijal osrednji dogodek – Mini sejem trajnostne mobilnosti, na katerem so svoje storitve in izdelke za trajnostno mobilnost predstavili lokalni ponudniki. O Mini sejemu trajnostne mobilnosti je **Saša Drobnič** iz Notranjskega regijskega parka povedala: »Vsem obiskovalcem smo želeli približati trajnostni način za preživljanje prostega časa. V ta namen smo združili moči z Bike centrom Cerknica, Rent the Green, Izišportom ter Policijsko postajo Cerknica. Obiskovalci so si lahko brezplačno izposodili gorska in e-kolesa, se pozanimali glede nakupa ustrezne pohodniške, tekaške ali kolesarske opreme, pripeljali svoje kolo na hitri servis, spoznali kolesarske in pohodniške poti, ki so jim na voljo v Notranjskem regijskem parku, in dobili napotke za varno udeležbo v prometu.«

K uporabi trajnostne mobilnosti smo s sporočilom »Skupaj v službo na trajnostni način« in predavanjem o mobilnostih načrtih za ustanove želeli spodbuditi tudi zaposlene v lokalnih podjetjih in javnih ustanovah.

Positiven odziv občank in občanov ter njihova spodbudna in aktivna udeležba pri navedenih aktivnostih za občino Cerknica pomenita znak, da mora tudi v prihodnje spodbujati rabo trajnostnih mobilnih sredstev, zdravega, varnega in okolju prijaznega načina življenja tako v okviru ETM kot nasploh.

#trajnostnamobilnost
#evropskitedenmobilnosti
#samo1planet #care4climate #sptm.

Župani za volani

Talne označbe pri vrtcu in šoli voznike opozarjajo na izdatno previdnost.

Na dan brez avtomobila je bil Videm igrišče, poligon in atelje.

Mini sejem trajnostne mobilnosti

Prva polnilnica za električna kolesa v občini Cerknica

EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI
 16.–22. SEPTEMBER 2022
 #evropskitedenmobilnosti

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

Avtorica: Polona Otoničar Pajk

Poletna suša v kmetijstvu

Po delnih in še ne povsem preverjenih podatkih Agencije Republike Slovenije za okolje (ARSO) je bilo poletje 2022 na ravni države izrazito nadpovprečno toplo in sončno ter zelo suho. Odklon povprečne temperature zraka od povprečja obdobja 1981–2010 je na državni ravni znašal 2,7 °C, kar letošnje poletje uvršča na drugo mesto po meritvah od leta 1961.

Visoke temperature in nič padavin

Kot navaja ARSO, so imeli vsi meseci poletja 2022 pozitiven temperaturni odklon, največjega junij (3,7 °C), ki je bil tretji najtoplejši od leta 1961, sledil mu je julij (2,5 °C), ki je bil celo drugi najtoplejši od leta 1961, najmanjši temperaturni odklon od povprečja pa je imel avgust (2 °C). Vročih dni – ko je temperatura dosegla vsaj 30 °C – je bilo letos sicer večinoma manj kot leta 2003, razen ponekod na Primorskem, a je bilo zelo malo padavin. Kazalnik višine padavin na ravni države glede na referenčno obdobje 1981–2010 namreč znaša 60 odstotkov, zato je poletje 2022 na ravni države uvrščeno med tri najbolj suha od leta 1961. Podobno suhi, glede na kazalnik višine padavin na ravni cele države, so bili vsi trije meseci poletja. Junij je imel kazalnik 59 odstotkov, julij 63 odstotkov in avgust okrog 58 odstotkov. Julij je zaradi tega umeščen med pet najbolj suhih od leta 1961. V tem letu je imel na ravni cele države nadpovprečno višino padavin edino april.

Manj krme, težave tudi z lesom

Opisane vremenske razmere so bile krive, da se je tudi kmetija Urbas iz Slivic pri Uncu letos poletni bojevala s sušo. **Maruša Kranjec**, inž. kmetijstva in krajine, mi pove: »Na kmetiji živimo tri generacije. Leži na nadmorski višini 505 metrov in ima prelep razgled na coprniško Slivnico.« Glavna kmetijska dejavnost kmetije Urbas je živinoreja. »Na kmetiji obdelujemo 17 hektarjev kmetijskih zemljišč, od tega 0,4 hektarja njiv in 7,6 hektarja travnikov in 9 hektarjev gozda. Redimo do 13 glav lisaste pasme goveda,« nadaljuje sogovornica. Vso krmo za osnovni obrok živali kmetija pridelata doma na svojih kmetijskih površinah, toda Maruša pove, da bo na kmetiji zaradi letošnjega sušnega obdobja 35 odstotkov manj krme. »Večje težave so nastale na boljših zemljiščih, kjer je bolje pognojeno in je moč pridelati dovolj kakovostne krme. Na teh travnikih je rast bujnejša, vendar je zaradi suše bila rast ovirana ter je zastala. Ker je bila rast ovirana in počasna, se trava nima moč razraščati in zato se v rastlinah povečuje koncentracija vlaknin, kar posledično znižuje hranilno vrednost. Taka krma pokriva le potrebe po vzdrževanju in omogoča živalim le in zgolj preživetje. S tako krmo žival ni sposobna ustvarjati

Poletje 2022 je bilo na ravni države izrazito nadpovprečno toplo in sončno ter zelo suho. (© Ljubo Vukelič)

»S tako krmo žival ni sposobna ustvarjati nobenih prirastov.«

nobenih prirastov,« razloži. Zaradi teh dejavnikov bodo morali dodajati k osnovnemu obroku še krmo za proizvodnjo, šele takrat bo imela žival zadostno količino energije za prirast. »Za govedo je značilno, da višje temperature slabo prenaša. Ker se zelo malo znoji, težko oddaja svojo telesno toploto, zato se pregreva. Zapade v stanje, ki ga imenujemo vročinski stres. Ta stres zmanjša zauživanje krme pri govedu. Pri temperaturi 35 °C se zmanjša zauživanje krme za približno 20 odstotkov. Zmanjša se zlasti zauživanje voluminozne krme,« doda sogovornica, ki meni, da bo letošnje sušno obdobje še kako vplivalo na njihove domače živali in pitanje goveda. »Posledica

bo težje doseganje dobre klavne teže živali in s tem manjša količina mesa.« Maruša Kranjec pove, da je suša prizadela tudi njihove gozdove. »Pospešila je razmnožitev smrekovega podlubnika in

množično sušenje jelk, kar pa se bo precej pokazalo tudi v prihodnjem letu. Problem imamo tudi s sušenjem bukve, ki jo je leta 2014 poškodoval žledolom,« zaključí.

Kmetom na pomoč občine

Občina Cerknica je na podlagi sklepa Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje z dne 12. 8. 2022 začela zbirati vloge oškodovancev, ki so utrpeli škodo na kmetijskih pridelkih zaradi posledic suše v letu 2022. »Vse tri občine, ki sodijo pod Upravno enoto Cerknica, so šle kmetom na pomoč z zbiranjem prijav,« mi pove terenska svetovalka **Magda Doles**, dipl. inž. agr. in hort., iz Kmetijske svetovalne službe s sedežem v Cerknici, ki deluje na območju treh

občin: Cerknica, Bloke in Loška dolina. Uprava RS za zaščito in reševanje je podala sklep o zbiranju prijav zaradi posledic škode, ki jo je prizadela suša. Prijave so se zbirale na pristojnih občinah. Te zbrane prijave vnesejo v računalniško aplikacijo AJDA: »To je veliko dela, veliko podatkov je treba vnesti. Nekaterih podatkov, ki bi jih želeli, pa se za naše območje niti ne more vnesti – preprosto aplikacija tega ne dovoli,« pove sogovornica. Na cerkniško kmetijsko službo so se letos kmetje zelo pogosto obračali z različnimi vprašanji: »K nam kmetje pridejo zgolj po določene informacije. Kakšen procent škode je priznan za naše območje, tehnološke rešitve pridelave za bodoče kmetovanje in vse ostalo. Vloge pa so oddajali na svoje občine,« nato doda. Rok za prijavo na razpis Občine Cerknica je bil 16. 9. 2022, prijavi pa so se lahko oškodovanci, ki so vpisani v register

kmetijskih gospodarstev oziroma imajo številko KMG-MID. Če KMG-MID ni bil urejen na datum 31. 5. 2022, oškodovanec ni upravičen do državne pomoči. Navedene površine in kulture so morale biti skladne s podatki v subvencijski vlogi oz. z zadnjim izpisom iz registra kmetijskih gospodarstev, če vloga ni bila oddana. Na vprašanje, katera škoda se sploh prijavlja, odgovarja: »Ne prijavljajo se žita oz. za naše območje ni priznana, v območju k. o. Otok aplikacija ne dovoli prijaviti enokosnih travnikov, ni možno prijaviti nekaterih nasadov sadja oz. jagodičja ... Škoda, nastala na dvokosnih in enokosnih travnikih, se prijavlja na vseh površinah upravne enote, vsaka občina zase.« Kolikšen pa mora biti prag škode, nato vprašam sogovornico. »Prag škode mora biti vsaj 30 odstotkov na kmetijah,« odgovori in nato doda, da se prijavljajo tudi ostale poljščine, ne le travnate površine, ampak morajo biti vpisane na UE oziroma razvidne iz Gerkov.« Pri tem Magda Doles

» Rok za prijavo na razpis Občine Cerknica je bil 16. 9. 2022.«

pove, da jo nekateri sprašujejo, ali lahko prijavijo vrtnine – korenček ipd. »Če je bil spomladi na subvencijski vlogi prijavljen korenček, potem ja,« odgovori. Vendar to ni edini

Na kmetiji Urbas imajo zaradi letošnjega sušnega obdobja 35 odstotkov manj krme. (© Maruša Kranjec)

pogoj: »Spodnja meja površine je en ar, pri čemer pa nastane težava, saj so naši vrtički bolj kvadratni metri,« nato pove.

Postopek reševanja vlog po mnenju Magde Doles ne bo preprost: »ARSO bo dal karto padavin, koliko je na določenem območju bilo padavin, ali je bila tam suša, ali je bil prag dosežen. Državne komisije bodo nato šle okrog pogledat – se bo pa videlo, kaj se bo zgodilo.« Je pa pomembno vedeti, kot pove sogovornica: »Za travinje vegetacija še ni zaključena. Morda bi se lahko naredilo še en odkos in bi se stanje lahko spremenilo.«

Kljub naštetemu pa kmetijska svetovalka pove, da ne pozna kmetije v občini, ki bi zaradi letošnje suše kmetovanje opustila: »Lahko bo kakšna kmetija zmanjšala število živine, ko se bodo živali vrnila s pašnikov in bodo videli, kakšno je stanje. Da bi pa prav kdo opustil kmetovanje zaradi tega, pa ne vem, da bi. Zagotovo je zmanjšanje, a mislim, da se je na našem terenu še vedno dovolj nakosilo. Na Uncu sem gledala koruzo, je bila zelo lepa, mogoče so bili storži nekoliko manjši, vendar za letošnje leto lepa koruza; ko je bilo na Krasu res že vse rjavo (eni deli), tukaj sploh še ni bilo tako,« pove. »Veliko so nakosili na jezeru, a to ni taka krma, ki bi bila dobra za krmo, bolj za balast živali, tudi za mlekarice ni tako kakovostna. V delu Primorske pa je bilo zelo hudo. Mi je rekla kolegica s Krasa, da so hodili v Italijo kupovat krmo.«

Sogovornica še meni, da bi lahko prišlo do padca cene mesa: »Veliko jih poslušam, da bodo oddali živino, ker jeseni pač je tak čas, ko ljudje oddajajo živino. Morda se bo trg zasičil, zna se zgoditi, da bo cena padla.«

Škode na žitih se, kot pove Magda Doles, ne prijavlja. (© Ljubo Vukelič)

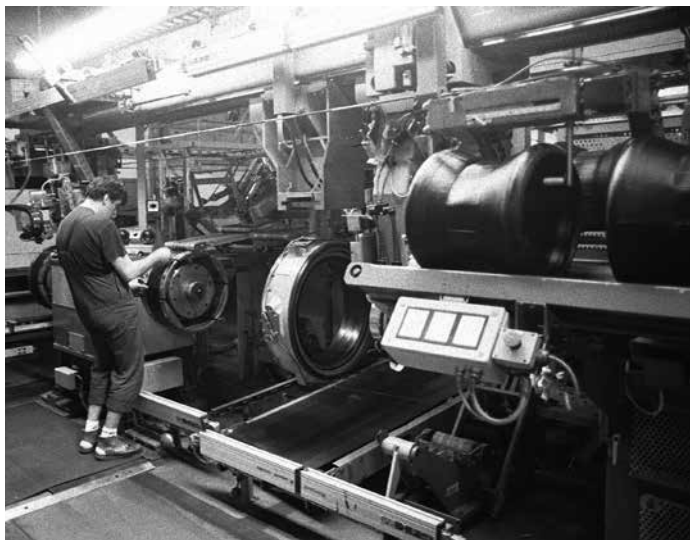
Produktivnost, kaj je že to?

Pri primerjavi posameznih gospodarstev govorimo tudi o produktivnosti dela, to je podatek, ki kaže na to, kako je gospodarstvo učinkovito. Povprečna vrednost opravljenega dela v Sloveniji je okrog 18 evrov na uro na zaposlenega, v Avstriji pa 34 evrov.

Indeks produktivnosti na zaposlenega v Sloveniji je okrog 82, v Avstriji pa 116 glede na povprečje v EU. Bruto domači proizvod na prebivalca je v Sloveniji nekaj pod 25.000 evrov, v Avstriji pa malo nad 45.000 evrov na prebivalca, kar kaže na izredno velik zaostanek Slovenije v primerjavi z našo severno sosedo (vir podatkov: Statistični urad RS in Statistics Austria). Podatki sicer niso najnovejši, ampak veliko ne odstopajo od aktualnih. Primerjava z Avstrijo je na mestu, saj z njo kot sosedo veliko trgujemo in sta naši gospodarstvi podobni.

Vpliv pandemije na produktivnost

Desetletje pred epidemijo covid-19 je zaznamovala upočasnjena rast produktivnosti. V Sloveniji se je povprečna letna rast produktivnosti dela (merjena z BDP na zaposlenega) s treh odstotkov v obdobju 2000–2008 upočasnila na 0,6 odstotka v obdobju 2009–2019 (oz. na 1,4 odstotka v konjunktorno ugodnih letih 2014–2019). Izbruh epidemije covid-19 je zlasti v začetnem obdobju privedel do nenadnega padca aktivnosti, medtem ko se je zaposlenost

tudi zaradi vladnih ukrepov ohranila na relativno visoki ravni. To je privedlo do močnega (začasnega) znižanja kazalnika produktivnosti dela, merjenega z BDP na zaposlenega, ki je sicer v letu 2021 ponovno presegel predepidemične ravni. Z upočasnitvijo rasti produktivnosti se je po letu 2008 upočasnilo tudi dohitevanje razvitejših držav. Slovenija je leta 2020 dosegla 89 odstotkov povprečja EU v BDP na prebivalca po kupni moči. Za zaostanek je ključna nižja raven produktivnosti, saj je bila stopnja zaposlenosti v celotnem opazovanem obdobju v Sloveniji višja kot v povprečju EU (vir: Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj, januar 2022).

Podjetja s hitro rastjo produktivnosti so donosnejša, donosnost tudi hitreje povečujejo, več vlagajo, imajo v povprečju za 23 odstotkov višje plače, ki jih povečujejo še enkrat hitreje od ostalih podjetij, hkrati pa tudi nadpovprečno zaposlujejo.

Družbeni in socialni razvoj Slovenije

Družbeni in socialni razvoj v Sloveniji je odvisen prav od produktivnosti, zato se bomo dotaknili tiste osnovne produktivnosti v poslovnih sistemih oz. v podjetjih, kjer se ustvarja nova vrednost. Ta osnovna produktivnost se meri v številu produktov, izdelanih v časovni enoti. Ali pa drugače povedano, koliko časa je potrebnega za izdelavo enega produkta. Uspešna podjetja, ki se zavedajo, kaj pomeni produktivnost za uspeh podjetja, jo kontinuirano spremljajo in merijo. Tista podjetja, ki je ne spremljajo, so kot ladja brez kapitana in ne vedo, kam pljujejo. Produktivnost se spremlja po posameznih proizvodih ali po družinah proizvodov. Merijo jo vsakodnevno, tedensko, mesečno, letno pa tudi večletno. Iz prakse vem, da bi morala produktivnost na letni ravni zrasti dva–tri odstotke, kar zagotavlja zadovoljivo rast podjetja, pri številnih podjetjih – zlasti hitro rastočih – pa je ta tudi veliko višja. Merjenje produktivnosti je osnovni vzvod za ukrepanje, če ta ne raste. Saj se zgodi, da so zastoji v rasti, vendar na dolgi rok – npr. na letni ravni – mora rasti, sicer je nekaj narobe. Čar in uspeh pa sta prav v tem, da najdemo vzroke in sprejmemo ukrepe za odpravo zastoja.

Sicer pa, da ne bo nespornost, niso samo podjetja tista, kjer je možno meriti produktivnost, ta se lahko meri tudi v celotni državni upravi in še marsikje drugje, končni cilj pa je gotovo vitka država, ki učinkovito podpira svoje gospodarstvo.

Za uspeh podjetja je nujna kontinuirana rast produktivnosti, ker se je treba zavedati, da poslujemo v tržnem gospodarstvu in na odprtem mednarodnem trgu in da nas lahko tista naša konkurenca, ki skrbi za neprestano rast, prehitijo, posledično pa to pomeni za nas izgubo trga ali pa nižanje cen produktov.

Od česa je odvisna rast produktivnosti?

Vzvodi za produktivnost so res mnogoteri. Že ko razvijamo in konstruiramo izdelek, lahko pomembno vplivamo na produktivnost izdelka v proizvodnji. Tudi zasnova in konstrukcija priprav in orodij za proizvodnjo izdelka ter stroji, ki jih uporabljamo, lahko zelo pomembno pripomorejo k produktivni proizvodnji. Torej sta tudi kapitalaska podprtost in tehnološka opremljenost delovnih mest zelo pomembni. Pomembni so tudi sama organizacijska zasnova proizvodnje, urejenost delovnih mest in ne nazadnje red in čistoča

v proizvodnji, kar vpliva na razpoloženje in motivacijo izvajalcev operacij.

Tako ločimo delovne operacije, ki dodajajo vrednost izdelku, kot so obdelovalne operacije, npr.: struženje, vrtanje, izsekovanje, krivljenje, montažni postopki itn. Na drugi strani so delovne operacije, ki jih podpirajo: vlaganje in odvzemanje obdelovancev, kontrola kakovosti, menjava orodij, vzdrževanje strojev, transport itn.

Potem so t. i. slepe delovne operacije, ki ne dodajajo vrednosti, ampak samo povzročajo stroške. Sem spadajo čakanje na material, sortiranje dobrega in slabega materiala, odvečna proizvodnja, nepotreben transport itn.

So pa še operacije, ki samo zapravljajo vrednost: prebiranje slabih in dobrih kosov, popraviljanje proizvodov, dodatna proizvodnja zaradi predhodnih napak ... Te operacije zmanjšujejo dodano vrednost in povzročajo stroške.

Imamo pa razvita razna podporna organizacijska orodja, ki preprečujejo ali zmanjšujejo delovne operacije, ki ne dajejo vrednosti (npr.: metode 20 ključev, kaizen, kanban, metode preventivnega vzdrževanja strojev, orodij in opreme). Tista podjetja, ki uporabljajo ta orodja, so praviloma uspešnejša.

Je pa tudi res, ko se primerjamo z Avstrijo, da so tamkajšnja podjetja bolj prilagojena odprtemu trgu in konkurenci, saj imajo daljšo tradicijo, naša podjetja pa šele 30 let delujejo na popolnoma odprtem trgu, pa tudi njihovo makroekonomsko okolje je bolj podporno, kot ga ima naša država, kar vse vpliva na raven produktivnosti.

Pomemben vpliv na produktivnost imajo tudi zunanji dejavniki, na katera podjetja nimajo vpliva. Nanje pa lahko pomembno vpliva država oz. vlada z makroekonomskimi pogoji, učinkovitim izobraževalnim sistemom, razvojno dejavnostjo, delovanjem ali nedelovanjem institucij, trgom dela, predpisi, dostopom do finančnih virov, z davčno politiko in infrastrukturo.

Tudi kooperativno sodelovanje in dogovarjanje med lastniki podjetij oz. menedžerji, med državo in sindikati prispevata k produktivnosti. Dogovor o vezavi neto plač na rast produktivnosti bi bil zelo koristen in dobrodošel. Vsaka stran mora vedeti, da se lahko nekaj deli šele po tem, ko je ustvarjeno.

Brez rasti produktivnosti ni rasti bruto domačega proizvoda, ki je ključ do vsega. Glavni zaostanek za EU in Avstrijo pa predstavlja vrzel v produktivnosti, ki se v Sloveniji prepočasi zvišuje. Čaka nas velika in težka domača naloga, ki jo bodo morali reševati naše gospodarstvo oz. podjetja pa tudi vlada s svojimi podpornimi ukrepi. Naša politika na državni ravni bo morala veliko več razmišljati o ukrepih, ki bodo pomagali gospodarstvu, pobrane davke pa plasirati zlasti tja, kjer bo od tega kaj koristi; torej tudi nazaj v gospodarstvo oz. podjetja. Žal je bilo v Sloveniji v nedavni preteklosti kar nekaj nepotrebnih velikih državnih naložb in dokapitalizacije bank, ki so bile jame brez dna, ki prav nič ne prinašajo, in bi lahko ta denar veliko bolj koristno investirali prav v del gospodarstva, ki je perspektiven.

DRUŽABNI PLESI za pare

vsako
soboto

18.00 - 19.30 - začetna skupina
19.30 - 21.00 - nadaljevalna skupina

PRIČNEMO
V SOBOTO
1. OKTOBRA

Za vse tiste, ki bi se radi stisnili, se zavrteli ali vsaj 1x tedensko prebili uro in pol v tesnem objemu svojega partnerja...

Celoletni tečaj družabnih plesov je namenjen parom, ki bi si želeli naučiti, izpopolniti ali obnoviti plesno znanje.

DVORANA POD NLB V CERKNICI
www.evora.si | info@evora.si | 041 218 212

Agrarna skupnost Cerknica ima novo vodstvo

✉ Bogdan Zevnik @ Ljubo Vukelič

Člani Agrarne skupnosti Cerknica (ASC) smo se v lovski koči v Zelšah konec maja srečali na občnem zboru. Zaradi zdravstvenih razmer nam lani občnega zbora ni uspelo izpeljati, letos pa smo, takoj po sprostitvi kovidnih ukrepov, srečanje izvedli. Na občnem zboru in pozneje na prvi seji upravnega odbora je bilo soglasno izvoljeno novo vodstvo Agrarne skupnosti Cerknica (ASC). Upravni odbor sestavljajo: predsednik ASC **Bogdan Zevnik**, namestnik predsednika **Edvard Vičič** ter člani **Štefka Šebalj Mikše**, **Peter Škerl**, **Franc Mele**, **Stanislava Kočevnar** in **Jože Semič**. V tričlanski nadzorni odbor pa je bil poleg že v letu 2020 imenovanih **Stele Zgonc Mele** in **Viktorja Medena** izvoljen še **Ferdinand Žefran**. Soglasno je bil potrjen tudi predlagani sklep o razdelitvi presežka prihodkov nad odhodki med člane ASC. Sredstva bodo člani prejeli ob koncu leta 2022. Članom je bil predstavljen tudi projekt postavitve učnega čebelnjaka na zemljišču ASC, konkretnije ob makadamski cesti Rakek–Begunje pri Cerknici, nad Loškimi. Postavitev čebelnjaka je omogočila Čebelarstva zveza Slovenije, uporabljala pa ga bo zveza petih notranjskih čebelarstev. Čebelnjak predstavlja odlično sodelovanje notranjskih čebelarjev in ASC. Med ostalimi novostmi velja omeniti še, da je upravni odbor ASC v avgustu podal soglasje k izvajanju strelskih vaj na glinaste golobe. Strelišče je ob gozdni poti proti Begunjam pri Cerknici, novoustanovljeno strelsko društvo pa ga bo moralo najprej obnoviti ter pridobiti vsa potrebna upravna dovoljenja in soglasja. Prav tako je bilo podano tudi soglasje, da se omogoči izvedba predhodnih arheoloških izkopavanj na zemljišču velikosti do 600 m², kjer naj bi bili po nekaterih pisnih virih in pričevanjih pokopani francoski vojaki. Pisni viri namreč navajajo, da se je na območju Radleka, Cerknice, Rakeka in Unca odvijalo več bitk Napoleonovih vojakov. Zemljišče za ta sondiranja se nahaja levo od poti Rakek–odlagališče komunalnih odpadkov. Ob potrditvi domnev o pokopanih francoskih vojaki bodo državne institucije tam postavile tudi spominsko obeležje. ■

Priznanje primorsko-notranjska gazela 2022

✉ dnevnik.si @ Jaka Gasar

Družba Dnevnik je v sodelovanju s Severno Primorsko gospodarsko zbornico Nova Gorica v četrtek, 22. septembra, pripravila že tretji regijski dogodek v ciklu šestih srečanj 22. generacije projekta Gazela. Priznanje primorsko-notranjska gazela 2022 je prejelo podjetje Sodimex, d. o. o., iz Dolenjih Otav. V začetku devetdesetih let ustanovljeni Sodimex je svojo priložnost sprva videl v trgovinski dejavnosti. Od trgovanja s hlodovino in potem predelave furnirja se je podjetje skozi dve desetletji učilo in preobrazilo v izdelovalca sestavnih delov za stole in pohištvo. Podjetniška filozofija ustanovitelja sloni na športni filozofiji: sodelovati in zmagovati v timu ter predvsem trdo trenirati. Družinsko podjetje je v zadnjih letih podvojilo prihodke iz prodaje: v letu 2021 je preseгло 6,3 milijona evrov. Kolektiv petnajstih sodelavk in sodelavcev ustvarja zavidljivo dodano vrednost, v letu 2021 je znašala kar 119.600 evrov na zaposlenega. Velik pomen dajejo uravnoveženosti, saj sodelavke zasedajo pomembna delovna mesta. Priznanje je na dogodku v Mestni občini Nova Gorica prevzel direktor podjetja **Franc Lušin**. Drugi dve nominirani podjetji za regionalno priznanje sta bili podjetje Comcom, d. o. o., iz Idrije, ki ga vodi direktor **Pavel Troha**, ter podjetje Mules, d. o. o., z Otoka, katerega direktor je **Damjan Mulec**. Kot ena izmed večjih žag se od 700 ostalih v Sloveniji loči po svoji izvozni naravnosti – sto odstotkov svojih izdelkov namreč izvozi. Na uspešne podjetnike je bil na podelitvi ponosen tudi župan **Marko Rupar**, ki Francu Lušinu in Damjanu Mulcu iskreno čestita za podjetniške uspehe. ■

Jernej Lukek – čestitamo!

✉ Miroslav Juvančič 📷 arhiv društva

Konec avgusta je praznoval visok jubilej, 90 let, naš čebelar **Jernej Lukek**. Ob tej priliki smo ga obiskali čebelarji Čebelarskega društva (ČD) Rakek, predstavnik Društva upokojencev Rakek in Rdečega križa. V prijetnem vzdušju se je beseda vrtela predvsem okoli čebel, saj je Jernej čebelar z dušo in srcem.

Čebelariti je začel leta 1958. Bil je dolgoletni aktivni član organov ČD Rakek in Zveze čebelarskih društev Cerknica. Še posebno je bil aktiven pri postavitvi in vodenju pašnega katastra in izgradnji plemenilne postaje Glažuta. Svoje čebelice je vozil tudi na pašo; na začetku je prevažal čebele v kontejnerju, pozneje pa v predelanem kamionu TAM. Na Ravniku je njegove čebele obiskal tudi medved. S strokovnimi nasveti zelo rad pomaga čebelarjem. Je eden od rednih udeležencev debatnih večerov. Za svoje obsežno delo je bil odlikovan s priznanjem Antona Janše III. in II. stopnje. Leta 2015 je prejel Listino čebelarskega veterana. Leta 2018 pa je postal častni član ČD Rakek. Ves čas mu ob strani stoji in aktivno sodeluje pri čebelarjenju žena **Marija**. Trenutno čebelari s sinom **Borutom**, na katerega prenaša svoje bogato čebelarsko znanje. Naj medi! Jernej, še na mnoga leta! ■

Aktivna jesen Društva Klasje

✉ Ivanka Bajt 📷 arhiv društva

Članice Društva Klasje Cerknica smo 3. septembra sodelovale na prireditvi Svetovni dan praženega krompirja na Bledu. Skuhali in pražili smo 50 kg krompirja. Moram reči, da je notranjski krompir po okusu eden izmed boljših, sploh pa, če je še odlično pripravljen – naš je bil zagotovo.

10. septembra smo imele delavnico v Notranjskem regijskem parku. Na stojnici smo izdelale in spekle rožice iz vzhajanelega testa. Marsikateri obiskovalec je povedal, da so ga vonjave spomnile na babice in njihove dobrote. Nedelja, 18. septembra, je bila v znamenju Pohoda od Šteberka do Karlovce. Organizator je bilo Turistično društvo Cerknško jezero. Naše društvo je pripravilo stojnico z domačim kruhom, domačimi sokovi in različnimi namazi. V društvu nadaljujemo tudi z razstavami. V knjižnici na Rakeku smo razstavile vezene izdelke naše dolgoletne članice **Ivane Orel** iz Cerknice. V knjižnici Cerknica pa imamo razstavljene ročno izdelane čestitke članice **Veronike Modic** iz Podšteberka. Lepo je na ogled širši javnosti pokazati izdelke, ki jih ustvarjajo naše članice. Jesenski čas bomo izkoristili še za društveni izlet in razne delavnice. ■

Izlet v Bosno

✉ Irena Vengust 📷 Olga Smodila

Člani Društva upokojencev (DU) Rakek in DU Logatec smo bili od 12. do 14. septembra na izletu v Bosni. Prvi dan smo si ogledali mesto Bihač in Nacionalni park reke Une. Pot nas je vodila v Drvar, kjer smo ponovili lekcijo zgodovine o neuspelem poskusu atentata na maršala Tita in si od blizu ogledali Titovo pečino. Po nočitvi v Bosanskem Petrovcu smo se zapeljali do Janjskih otokov. Očarala sta nas tudi veliko in malo Plivsko jezero, ki z lepo urejeno okolico nudita pestro turistično ponudbo. Naslednji postanek je bil v mestu Jajce, na sotočju Vrbasa in Plive. V nadaljevanju poti smo vstopili v mogočni kanjon reke Vrbas, ki je stisnjena med visoke skalnate klife, da je komaj še prostora za cesto. Zadnji postanek drugega dne smo imeli v vasi Ljubačka dolina, kjer je postavljen etno muzej na prostem z okoli tridesetimi starinskimi objekti, opremljenimi z več kot 5000 eksponati. Zvečer smo po namestitvi v hotelu v Banja Luki doživeli živahen večerni utrip mesta. Zadnji dan je bil namenjen ogledu Banja Luke, ki so jo po rušilnem potresu leta 1969 obnovili v lepo in urejeno mesto. Sprehodili smo se po središču, se povzpeli na trdnjavo iz turških časov in si ogledali bogato založene tržnice. V bližnji okolici mesta smo se ustavili in si ogledali samostan reda trapistov Marija Zvezda, ki je bil ustanovljen leta 1869. Danes je to edini trapistični samostan na Balkanu, v njem pa bivata le še dva meniha. Izleta se bomo z veseljem spominjali. ■

Pohod k Iztokovi koči

☞ Štefka Šebalj Mikše ☞ Olga Smodila

Članice in člani Društva upokojencev Rakek smo se napotili na Predmejo, kjer smo začeli pohod k Iztokovi koči pod Golaki. Pogledali smo si spomenik, posvečen J. Ressleru, izumitelju ladijskega vijaka, ki je bil v teh krajih gozdar. Na Kozarnicah smo z asfaltne ceste krenili na gozdno cesto, ki je bila do prevala Strgarija zelo kamnita in po zadnjem deževju močno poškodovana. Iztokovo kočjo, ki stoji sredi gozda, smo s prevala kmalu dosegli. Poimenovana je po našem rojaku Ivanu Turšiču - Iztoku (1922–1944), komandantu 30. divizije Narodnoosvobodilne vojske, ki je padel med nemško ofenzivo v bližini Lokev. Vrnili smo se k izhodišču. Po slikoviti cesti med Čavnomo in Goro smo se zapeljali v dolino proti Ajdovščini. Vožnja skozi predore nas je očarala, prav tako lepi razgledi. Na pokopališču v Vipavi smo si ogledali sarkofaga, ki ju je leta 1845 pripeljal Anton pl. Lavrin (1789–1869), avstrijski generalni konzul v Egiptu. Odkrita sta bila v grobnicah dvorjanov 4. in 5. dinastije ob vznožju Kefrenove piramide v Gizi. Za zaključek smo si za dvorcem Lanthieri, v središču Vipave, ogledali izvire istoimenske reke. Seveda pa smo se pred tem v bližnjem lokalnem okrepčali s kavo in okusnim sladoledom. ■

Poletni skavtski tabor

☞ Matija Stražišar ☞ Štefan Iskra

Tudi letos smo se cerkniški skavti odpravili na poletne tabore. Četo Utopljenca je doletela prav posebna čast, saj smo bili prva generacija, ki se je začela urediti v prvi kung fu šoli na Dolenjskem. Pod budnim očesom Pande Po nas je devet dni Veličastnih 5 urilo v posebnih lekcijah, prek katerih smo tudi sami rastle v drzne bojvneke. Udomačili smo si divjo naravo, ukrotili svoje želodce za požiranje hrane, ki smo jo sami pripravili, trenirali vihtenje kitajskih palčk po loncu s cmočki, po potrebi smo se brez omahovanja zapodili v koprive, tekmovali v norih preizkusih in osvojili še mnogo šporskih stvari, ki bi se neukemu očesu zdele kot iz risanke. Kot najboljši učenci smo prestali pot (ne)preživetja, zato smo kot za šalo opravili tudi s Tai Lungom, ki nam je poskušal ukrasti Zmajski zvitek. Povedano na kratko, preživeli smo noro dober skavtski tabor, spletni nepozabno trdne prijateljske vezi, pri vsem tem pa smo predvsem vedno pripravljeni. Pripravljeni na nove dogodivščine. Skavtski duh v nas močno gori, k skavtom pa vabimo tudi nove člane, predvsem otroke 1. razreda osnovne šole. ■

Terapevtsko razvajanje v Banji Vručici

☞ Marija Turk ☞ arhiv 4EVERTRAVEL

Banja Vručica se nahaja v osrednjem delu Bosne, natančneje v Republiki Srbski blizu Tesliča. Od Banje Luke je oddaljena približno 100 km proti vzhodu. Obdana je z griči in obronki planine Borje. Banja Vručica je dobila ime po zdravilni termi mineralni vodi, ki ima ob izviru 38 °C, v notranjem bazenu pa 30 °C. Voda se uporablja za pitje ter za kopanje v kadeh in bazenih. Več kot stoletna zdraviliška tradicija privablja ljudi od blizu in daleč. Topliško naselje s štirimi hoteli se nahaja v čudovito urejenem parku s prijetno klimo in slikovito okolico. In tam smo od 31. avgusta do 7. septembra gostovali tudi člani Društva upokojencev Rakek. Nastanjeni smo bili v največjem hotelu Kardial s štirimi zvezdicami. Naš dan je potekal približno takole: vsako jutro smo imeli telovadbo, po zajtrku smo opravili terapije v medicinsko-terapevtskem centru, nato pa je bil čas za kopanje v bazenih. Po kosilu smo odšli na sprehode po gozdu do mineralnih izvirov, kjer smo pili vodo, bogato z železom, magnezijem, selenom, kalcijem ... Dvakrat smo se zbrali tudi na mini olimpijadi. Igre so bile zelo sproščujoče in z veliko smeha. Tudi po večerji se je vsak dan kaj dogajalo – degustacija domačih bosanskih vin, živa glasba v hotelu in na kmečkem turizmu Usora. Bilo je res lepo, pa ne samo to, tu je lahko vsak veliko naredil zase in za svoje zdravje. Zahvaljujemo se agenciji za odlično organizacijo, prav tako pa tudi našemu vodniku **Edu** in šoferju **Stojanu** za popestritev programa. ■

Letovanje invalidov na Braču

📷 Olga Otoničar

Medobčinsko društvo invalidov Cerknica-Loška dolina-Blake je od 27. avgusta do 3. septembra letovalo na otoku Brač. Člane društva je spremljala tudi skupina Štajerski val. Po naporni vožnji so v popoldanskih urah prispeli na zeleni kraj. Tam so jih pričakali animatorji in jim zaželeli dobrodošlico. Predstavili so jim zastavljen program – jutranja telovadba, izleti v bližnjo okolico (Hvar, Jelsa, Vidova gora), druženja, športne aktivnosti. Naši udeleženci so bili zelo športno dejavni, pri balinanju in pikadu pa so osvojili vsa najboljša mesta.

Ob večerih so jih spremljali živa glasba Štajerskega vala ter nastopi dalmatinskih klap, tako da priložnosti za petje in ples ni manjkalo. Čas je hitro minil in treba se je bilo posloviti od lepih doživetij. Polni lepih vtisov so se članice in člani vrnili domov z željo, da prihodnje leto to pot ponovijo. ■

Zadišalo je po domači marmeladi

📷 Anja Purkart

Opojno dišeča in vsestransko uporabna, narejena iz svežega sadja in sladkorja ter obogatena s ščepcem mletega cimeta, kančkom ruma in limone – to je marmelada, ki smo jo kuhali v DEOS, Centru starejših Cerknica. Narava je poskrbela za dobro letino sadja, jesen pa je čas, da pripravimo ozimnico. Priprava ozimnice je tradicionalno povezana z našimi babicami. Gre za dolgotrajen postopek, pri katerem je potrebno tudi znanje kuharskih veščin. V Centru starejših Cerknica so nekaj teh veščin pokazali tudi stanovalci. V našem sadovnjaku smo sadje najprej obrali, nato pa iz njega skuhalo domačo marmelado. Medtem ko se je sadje kuhalo in je opojno dišalo, smo se pogovarjali, kako in na kakšen način so to včasih počeli tudi sami. Stanovalci vedno z veseljem pomagajo, saj tako kakovostno preživijo svoj prosti čas, se počutijo koristne, obujajo pa tudi spomine na mladost, ko so sami opravljali tovrstna opravila. ■

NAŠIH

OSREDNJA PRIREDITEV OB JUBILEJU
KULTURNEGA DRUŠTVA RAK RAK

SOBOTA
22. OKTOBER
2022
18.00

Vstop je prost.

Zaposlujemo!

Lesene konstrukcije
nadstreški, lesene terase in fasade
Krovstvo, kleparstvo in tesarstvo
poševne, ravne in zelene strehe

MGing

MGing d.o.o.
podružnica Notranjska

041 900 797
info@mging.si
www.mging.si

My Green Roof

Pohod od Šteberka do Karlovce

☞ Joško Cerknjenik ☞ Tine Šubic

Po nekajdnevem močnem deževju, ki je napolnilo suhe rečne struge, nam je nedelja, 18. septembra, naklonila čudovit sončen dan. V okviru dnevov pohodništva je Turistično društvo Cerknjiško jezero pripravilo 9. pohod od Šteberka do Karlovce. Po triletnem premoru so pohodniki lahko podoživljali ljubezensko zgodbo šteberškega princa in karlovške princese. Pri ostankih obeh gradov so pohodnike sprejeli strokovni vodniki in jim predstavili gradova. Pohodna pot je dobro markirana in opremljena z opisi naravnih in kulturnih znamenitosti. Pohodnike so spremljali vodniki, oblečeni v zelene majice z napisom I feel Slovenija, in ponujali dodatne razlage. Na prostoru Društva ljubiteljev konj Lovrenc pri Dolenji vasi sta pohodnike pričakala topel obrok in pijača. Za vrnitev na izhodišči pohoda je bil organiziran avtobusni prevoz. Pohodniki so pohvalili organizacijo pohoda in čudovit dan, ki jim je postregel z možnostjo opazovanja polnjenja Cerknjiškega jezera po obilnem deževju. ■

40-letnica Balinarskega društva Begunje

☞ www.cerknica.si ☞ Ljubo Vukelič

V soboto, 3. septembra, je Balinarsko društvo Begunje z balinarskim turnirjem na balinišču v Begunjah pri Cerknici obeležilo 40-letnico delovanja. Balinarsko društvo Begunje izhaja iz Društva upokojencev Begunje, med ustanovnimi člani pa so bili **Ivan Korošec, Miro Ličen, Anton Istenič, Jože Primožič, Franc Škrlič in Miro Lukovič**. Aktualni predsednik društva je **Janez Klučar**, ki je s svojo ekipo organiziral slovesni turnir. Udeležilo se ga je 45 balinarjev. Med enajstimi ekipami iz Cerknice, Begunj pri Cerknici, Loške doline, Idrije, Lenarta, Žiri, Logatca, z Blok in Rakeka je zmagala domača ekipa, drugo mesto so zasedli balinarji iz Cerknice, tretji pa so bili gostje iz Loške doline. Turnirja se je udeležil tudi župan **Marko Rupar**, ki je balinarskemu društvu za štiri desetletja uspešnega delovanja podelil plaketo Občine Cerknica. Balinarji Balinarskega društva Begunje ob jubileju načrtujejo tudi slavnostno sejo, na kateri bodo prizadevnim članom podelili priznanja. ■

FOLKLORNA SKUPINA »KD RAK« RAKEK
PRIREJA V SODELOVANJU Z
OBČINO CERKNICA in JSKD OI CERKNICA

9. MEDNARODNI FOLKLORNI FESTIVAL

sobota, 8. oktober 2022, ob 18. uri
v Športni dvorani Rakek

Nastopajo:

Učenci Podružnične šole Maksim Gaspari Begunje

Folklorna skupina Bistra

KUD »ČIČE« Novo Čiče, Hrvaška

KUD Oton Župančič Vinica

Folklorna skupina »KD RAK« Rakek

Vabljeni!

Joško Cerkvnik

Teden pred pogovorom je stodesetič daroval kri. Prvič jo je dal z 19 leti, ko sta mu v vojski za vsako darovanje pripadala dva prosta dneva, od takrat pa to počne redno. Letos je od Občine Cerknica drugič prejel bronasto taborsko priznanje.

Joško Cerkvnik se je rodil v Dolnji Košani 1960. leta, kjer je obiskoval tudi osnovno šolo – mimogrede omeni, da tamkajšnje šolstvo letos praznuje 170 let delovanja. Nadaljeval je na drugem koncu Slovenije, v Mariboru je obiskoval srednjo živilsko šolo. Po treh letih je sledilo služenje vojaškega roka. Leta 1980 je sprejel prvo službo in se za krajši čas zaposlil v podjetju Nanos Postojna, ki ne obstaja več, nato pa poklicno pot nadaljeval v podjetju Pivka perutninarstvo. Tam je kot delovodja, komercialist in pozneje vodja enote prehrane ostal dobrih dvajset let. V Cerknico se je iz pivškega okoliša preselil leta 1996. Prva leta je večji del časa posvetil družini in dokončanju gradnje hiše na Peščenkcu, pozneje pa se je postopoma začel vključevati v lokalno skupnost.

Kmalu po osnovni šoli je vzljubil nogomet in tekmoval za nogometna kluba Košana in Pivka, pozneje je bil osem let predsednik prvega. Nogomet občasno še vedno rekreativno igra. Drugi šport, s katerim se je srečal že v Košani, je balinanje. V Cerknici je pred štirinajstimi leti začel aktivno sodelovati v Balinarskem društvu Cerknško jezero in bil enajst let predsednik. V času njegovega vodenja se je društvo tekmovalno prebilo v drugo zahodno ligo, privabili pa so tudi kar nekaj mladih. V njegovem mandatu je društvu uspelo balinišče pokriti s šotorom. Po letu 2019 je dejavnosti prepustil mlajšim članom.

Zase pove, da je doma v organizaciji dogodkov in vodenju projektov, svojo sposobnost je večkrat dokazal pri zbiranju sredstev za družbenokoristne dejavnosti. Dejaven je v lokalni (občinski) politiki, je član odbora za gospodarstvo, turizem in kmetijstvo Občine Cerknica, prav tako tudi eden izmed enajstih predstavnikov Krajevne skupnosti Cerknica. Med pogovorom omeni njemu pomemben projekt preprečitve rušenja kapelice svetega Antona ob glavni cesti v Podskrajniku ter njeno celovito obnovo. Joško se je takrat za začetek postopka dogovoril z lastnikom parcele in dobil podporo Občine Cerknica. Obnova je s pomočjo prostovoljnih prispevkov nemoteno stekla, kapelica pa je z vsemi ornamentami in podrobnostmi dobila natančno tak videz, kot ga je imela na arhivskih fotografijah ob izgradnji in blagoslovitvi leta 1908. Obnovljen objekt je bil ponovno blagoslovljen leta 2012 s strani takratnega cerkniškega župnika Jožeta Vidica. Leto pozneje je poleg ostalih članov

Skupine za obnovo kapelice od Občine Cerknica prejel bronasto taborsko priznanje.

Na njegovo pobudo je bilo leta 2014 ustanovljeno Turistično društvo Cerknško jezero, ki skrbi za raznovrstne aktivnosti, povezane z lokalnimi vsebinami, zgodovino in naravo, namenjene pa so tako domačinom kot drugim obiskovalcem. Joško ga vodi že od ustanovitve. Isto leto so s pomočjo sodelavcev v celoti označili 21 km dolgo pot od gradu Šteberk prek izvirov Cerknškega jezera do Karlovice. Letos so uspešno izpeljali že 9. pohod od

Šteberka do Karlovice, poleg naravnih znamenitosti in zgodovine pa so bile ob poti na voljo lokalne kulinarične dobrote.

Predstavitel lokalne hrane turistično društvo organizira tudi v sklopu pustnega dogajanja v Cerknici.

Redno organizirajo razstave, tema letošnje so bili pirhi. Poleg najprej omenjenega pohoda organizirajo še Binkoštni pohod (prva nedelja v juniju) in Pohod štirih far do ruševin cerkve svetega Miklavža na Slivnici (sobota v začetku decembra). Trenutno je v oblikovanju Prelatova kolesarska in peš pot – trasa po poteh prelata povezuje vseh devet cerkva v Cerknici in njeni okolici ter grad Loško, skupno pa je pot dolga malo manj kot 39 km. Zamisel

je, da obiskovalec prehodi približno polovico njene razdalje, vmes se ustavi in prespi v domu na Slivnici, naslednji dan pa nadaljuje po drugi polovici poti do izhodiščne točke pri cerkvi Marijinega rojstva na Taboru. Turistično društvo je dejavno tudi ob zaključku leta, med 26. in 30. decembrom pred Kulturnim domom Cerknica vsakoletno organizirajo prednovoletno druženje. Dolgoročno si želi, da društvo svoje dejavnosti nadaljuje, sočasno pa oblikuje nove ideje in projekte, ki bi cerknško okolje naredili še zanimivejše in privlačnejše.

Poleg lokalnih dejavnosti redno pomaga sinu pri delu na kmetiji z ovcami v Košani. Sprostijo ga vsakodnevni sprehodi in kolesarjenja z ženo, ob koncih tedna se pogosto odpravita na izlet izven občine – pravi, da ga izleti vlečejo bolj proti obali in morju.

Želi si, da bi se ljudje na Cerknškem bolj družbeno vključevali in bi vsakdo nekaj dobrega prispeval k temu okolju, Cerknško jezero z okolico pa bi lahko postalo vzor marsikateremu drugemu kraju.

Kviz eNotranjska

V septembrski številki smo vas s kvizom eNotranjska spodbudili, da raziščete spletno stran www.enotranjska.si, ki so jo na pragu poletja predstavili Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica, Notranjski regijski park in Občina Cerknica. Iz črk pred pravnimi odgovori ste dobili geslo »kurja čreuca«. Gre za narečen izraz, s katerim poimenujemo plevel – navadno zvezdico. Ime kurja črevca se je uveljavilo zaradi dolgih plazečih in med seboj prepletenih stebel, ki pri puljenju spominjajo na čreva perutnine. Rastlina se je sposobna izjemno hitro ter na gosto razširiti po vlažnih delih vrtov in njiv, kjer je zemlja revna z dušikom. Rastlina ima nežne bele posamične cvetove in drobne srčasto oblikovane listke. Ponekod po Evropi so jo zelo cenili kot zdravilno zelišče, ki vsebuje veliko vitamina C, beta karotena, magnezija, kalcija ter drugih vitaminov in mineralov. Drobni cvetovi in lističi se za prehrano lahko nabirajo celo poletje. Še več notranjskih narečnih izrazov lahko najdete na spletni strani www.pounkufr.si, ki prav tako predstavlja velik prispevek k ohranjanju naše notranjske dediščine. Majice, ki jih podarja Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica, bodo v knjižnici prejeli:

1. **Jana Urbas**, Martinjak 21 a, 1380 Cerknica;
2. **Sabina Ileršič**, Ulica za vrtovi 1, 1380 Cerknica;
3. **Andrej Rebec**, Slivice 37, 1381 Rakek;
4. **David Dobnik**, Ulec 254, 1381 Rakek;
5. **Franc Jurca**, Ulec 112, 1381 Rakek in
6. **Vika Zabukovec**, Hribarjeva 10, 1380 Cerknica.

www.wikipedia.si

Uokvirjen kvačkan grb krasi občinsko hišo

Občina Cerknica je podprla projekt Slovenija kvačka, v okviru katerega so se po vsej Sloveniji kvačkali občinski grbi. Sodelovalo je kar 211 kvačkaric in en kvačkar. **Sanja Habjanič** z Rakeka je kar 100 ur kvačkala grb občine Cerknica, konec januarja pa ga je predala županu **Marku Ruparju**. Od 7. septembra pa uokvirjen kvačkan grb krasi prvo nadstropje občinske hiše.

www.cerknica.si @ Ljubo Vukelič

Živjo nogomet!

Na igrišču pri Osnovni šoli Notranjski odred Cerknica je v nedeljo, 11. septembra, potekal turnir v malem nogometu Živjo nogomet. Na turnirju je sodelovalo deset ekip. Športno dogajanje se je začelo z zamudo, saj je zjutraj deževalo in je bilo treba osušiti igrišče. V popoldanskem finalu je na tekmi za prvo mesto ekipa Dimnikarstvo Okić premagala ekipo Akoya – Maribor z rezultatom 5 : 2. Tretje mesto je osvojila ekipa KMN Sodražica

www.cerknica.si @ Ljubo Vukelič

Nova knjiga Vande Šega

Celjska Mohorjeva družba, Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica in Občina Cerknica so v petek, 23. septembra, v Kulturnem domu Cerknica pripravile predstavitev romana **Vande Šega** z naslovom Polovica dvojine. Z avtorico knjige se je pogovarjala urednica Celjske Mohorjeve družbe **Saška Ocvirk**. V programu so sodelovale flavtistka **Irena Kavčič**, harfistka **Sofia Ristič** in balerina **Urša Vidmar**.

www.cerknica.si @ Tine Šubic

Dobrodelni koncert za lovske družine

V nedeljo, 11. septembra, je v dvorani Kulturnega doma Cerknica potekal dobrodelni koncert za lovski družini s Krasa, ki ju je prizadel požar. Na prireditvi, ki jo je povezovala **Vesna Kovač**, so nastopili Notranjski rogisti, Lovski pevski zbor Martin Krpan Bloke, Brkinsko-kraški rogisti in Ansambel Jelen. Organizatorja dogodka, Kulturno društvo Notranjski rogisti in Zveza lovskih družin Notranjska, sta z izkupičkom kljub skromni udeležbi zelo zadovoljna. Za Lovsko družino Trstelj in Lovsko družino Fajti hrib - Renče so tako skupaj zbrali 950 evrov. Rogisti in lovci se zahvaljujejo za prispevke.

www.cerknica.si @ Ljubo Vukelič

Praznovali visoke jubileje

Rdeči križ posebno pozornost namenja starejšim. Ob visokih jubilejih jih namreč prostovoljci Rdečega križa presenetijo z obiskom, majhno pozornostjo in lepimi željami. V septembru je 90. rojstni dan praznovala **Ljudmila Štrukelj** z Rakeka. Čestitke!

Avtorica: **Marija Hribar** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Za umrle z ljubeznijo

Čas pospešeno briše sledi naših prednikov, tudi obredna opravila, ki so jih namenili umrlemu. V pozabo tone napravljanje mrtvaškega odra, par, s tem pa tudi vezenine na mrliških rjuhah, prtih, zavesah. Kljub temu pa so ravno vezenine tiste, ki še najdejo pot v sodobne mrliške vežice.

Po starih običajih je mrlič v domači hiši ležal neposredno na parah tako, da je bil z nogami obrnjen proti vratom, prvotno z obrazom proti sončnemu zahodu. Pod glavo so mu dali blazino, med sklenjene roke rožni venec in križ. In prav s temi besedami lahko opišemo fotografijo (sl. 1), na kateri je pokojna **Lucija Urbas**, rojena 1841, iz Ivanjega sela, leta 1867 se je poročila z Gašperjem **Klemencem** z Unca. Umrta je 25. aprila 1920. Na mrliških rjuhah lahko opazimo bogato izvezene rastlinske vzorce, robovi so zaključeni s široko kvačkano čipko, ki med drugim prinaša stiliziran geometrijski vzorec z osemkrako zvezdo, simbol ponovnega rojstva in večnega življenja. Ob vzglavju mrliški oder dopolnjujeta »zavesi«, ki sta prav tako zaključeni s široko mreženo čipko, ob odru stojita dva velika svečnika, lajhtarja.

Čigava je bila mrliška oprema, ne vemo, morda je bila hišna, verjetneje vaška, saj so vezenine in čipke izredno bogate, in možno je, da je bila skupna ter so si jo vaščani med seboj izposojali. Ob podrobnem pregledovanju smo opazili, da je prevleka za vzglavnik (sl. 2), ki jo hrani **Majda Šušteršič** z Rakeka, prav ta s fotografije (sl. 1). Prevleka je ročno šivana z izvezenimi cvetlico in grozdi v tehniki stebelnega, ploščatega in vozličastega vboda. Ob straneh prevleko za

Slika 1: Lucija Klemenc na parah, umrla je 25. 4. 1920, fotografijo hrani KJUC.

vzglavnik krasita naborka. Namesto gumbov sta prišita dva trakca za zavezovanje.

Majda Šušteršič hrani tudi mrliško opremo, ki si jo je za balo naredila njena mama **Marija Jernejčič** (1912–2005), Špelna iz Slivic, poročena **Klemenc** na Unec, v času med obema svetovnim vojnama. Del bale so tudi štiri mrliške rjuhe (sl. 3) oziroma pregrinjala z monogramom M(arija) J(ernejčič), izvezene z luknjičavim vzorcem, spodnji rob zaključuje štiri centimetre široka čipka s cvetovi nageljnov v geometrijski kompoziciji.

Tudi prtiča prinašata vezenino, sestavljeno iz luknjic, vzorca obeh prtičev sta si podobna, prvi je izvezen in obzankan s črno nitjo, drugi, ki prinaša osem stiliziranih šopkov in cvetic, z belo.

Slika 2: Prevleka za vzglavnik za na pare z merami 45 x 50 cm in na vsaki strani 9 cm naborek, hrani Majda Šušteršič.

Slika 3: Mrliška rjuha oziroma pregrinjalo z merami 75 x 232 cm, detajl, hrani Majda Šušteršič.

Slika 4: Prtič z merami 70 x 75 cm, hrani Majda Šušteršič.

Slika 5: Prt z merami 133 x 135 cm, hrani Majda Šušteršič.

Mrliški komplet vezenin iz Štrukljeve vasi

Garnituro sestavljajo: mrliška rjuha z idrijsko čipko, mrliški rjuhi oziroma prta z luknjičavim vzorcem, prevleka za blazino, zavesa ter okrasna brisača in prtiček kot oprema za previdenje, ko k umirajočemu pride duhovnik, ki umirajočega spove in mazili.

Mrliška rjuha z monogramom (sl. 6 in 7) je narejena iz kvadratno krojenega platna. Nad spodnjim robom je z belo bombažno nitjo vezen monogram PN. Na spodnji rob je prišita 10-centimetrska idrijska čipka, ki je klekljana iz belega lanenega sukanca.

Mrliška rjuha oziroma prt (sl. 8) z bogato belo luknjičavo vezenino je narejena iz dveh kosov belega bombažnega platna, ki sta na sredini ročno sešita. Robova zaključujejo

Slika 6: Mrliška rjuha z monogramom PN z merami 143 x 215 cm, hrani KJUC.

Slika 7: Mrliška rjuha, detajl z idrijsko čipko

zobci, ki imajo v vmesnem prostoru vezeno po eno srce ter stilizirano vejico, nad zobci je geometrijski vzorec z valovnico. V garnituri sta dve enaki mrliški rjuhi.

Slika 8: Mrliška rjuha z merami 160 x 210 cm, hrani KJUC.

Prevleka za blazino za na pare (sl. 9) je krojena iz belega bombažnega platna, na eni strani jo zaključujejo luknjice, ki so obšite z belo nitjo in so razporejene v obliki večjih zobcev. V vmesnem prostoru med zobci so izvezeni grozdi. Prevleka je po vsej dolžini naknadno razširjena z 10-centimetrskim kosom blaga.

Ob ročno kvačkani zavesi (sl. 10) iz bele bombažne prejice, namenjeni za okno oziroma sobo, v kateri leži mrlič, je etnologinja Marija Makarovič zapisala: »Rob zaves zaključujejo zobci. Po ostali širini zaves so razporejene

Slika 9: Preveleka za blazino z merami 47 x 70 cm, hrani KJUC.

tri okrasne bordure: spodnja, nad zobci v obliki ponavljajočih se cikcak linij, srednja v obliki ponavljajoče se valovnice s trolisti, zgornja s ponavljajočimi se do neprepoznavnosti stiliziranimi vejicami.«

Vezenine za previdenje

Ko so sorodniki na dom poklicali duhovnika k umirajočemu, so pripravili lepo pogrnjeno mizo s prtičem, v bližini umirajočega pa je bila tudi brisača, namenjena prav temu obredu. Tudi pručko, na kateri je klečal duhovnik, so pogrnili z vezenim prtičem.

Prtiček za mizico (sl. 11) iz bombažnega platna prinaša enako vezeninsko motiviko kot preostali deli garniture,

Slika 11: Prtič z merami 83 x 83 cm, hrani KJUC.

v obliki zaporednih zobcev je razporejena po vseh robovih prtiča. Prostor med zobci je zapolnjen s stiliziranimi grozdi in vejicami.

Brisača (antv'la) za previdenje (sl. 12) je krojena iz belega bombažnega platna, okrašena s 25-centimetrsko vezenino, sestavljeno iz luknjic. Dva velika zobca imata v vmesnem prostoru izvezeno po eno srce, ki ga dopolnjujeta dva groz-

da, nad tem je motiv rožic in valovnic. Stranska robova zaključujejo preprosti zobci. Pentlja za obešanje je prišita na sredini.

Slika 12: Brisača za previdenje z merami 39 x 93 cm, hrani KJUC.

Viri in literatura:

1. Majda Šušteršič, ustno, Rakek, avgust, 2022
2. Marija Makarovič, pisno, Ljubljana, 3. 11. 2021
3. Slovenski etnološki leksikon, 2007
4. Župnija Rakek, župnik Gregor Gorenc, pisno, Rakek, 4. 9. 2022

Slika 10: Zavesa z merami 35 x 150 cm, hrani KJUC.

Avtorica: **Aleša Gantar Ileršič** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Krpanov dan

V Društvu notranjskih kulturnikov Krpan Cerknica smo v petek, 9. septembra, odprli okna in vrata Galerije Krpan ter s tem povabili širšo javnost, da nas obiše. Dan odprtih vrat smo poimenovali Krpanov dan. Zelo raznolik spremljevalni program je nakazal smer, ki si jo kot nova predsednica želim za društvo.

Ob poklonu ustanovnim članom društva, ki je bilo najprej društvo likovnikov, pozneje pa se je razširilo na društvo kulturnikov, je treba društvo, predvsem pa samo hišo na Čabranski ulici v Cerknici, odpreti vsem ustvarjalcem, da se poveže z lokalnim okoljem. Tako smo program dneva odprtih vrat sestavili s kolažem likovnega dogajanja, glasbe, plesa, risanja po obrazu, osveženo knjigobeznico ter seveda s ponovnim odprtjem prodajne galerije, ki je bila prizorišče snemanja spletne serije in je bila zaradi tega nekaj mesecev zaprta.

Poseben kotichek

Prodajni program galerije zajema dela likovnih akademikov, likovnih ustvarjalcev, rokodelcev in ima visoko dodano vrednost. Poseben prodajni kotichek je namenjen ustvarjalcem družine ARTish. Idejni vodja platforme in vodja prodajne galerije je **Erika Felicijan**.

Osrednji likovni dogodek Krpanovega dne je bila poslikava zadnjega dela hiše, ki je bil še nedavno spregledan. Poslikavo hiše smo kot prvemu zaupali mlajšemu članu društva, absolventu Akademije za likovno umetnost in oblikovanje **Boru Šparembleku**, ki je s pomočjo prijatelja **Fedje Šičarova**, diplomiranega slikarja, ustvaril poslikavo z motivom veselja. Ta nakazuje na neomejene možnosti ustvarjanja, povezovanja in enosti, pa tudi na odprtost društva, da sprejmemo nove člane, ki bodo pod našim okriljem ustvarjali v različnih umetniških izrazih. Tako bo program v prihodnje zagotovo nudil likovne razstave čim višje kakovosti, a obenem tudi razstave začetnikov, tistih, ki bodo predstavili čisto prva dela, nastala na delavnicah v ateljeju galerije. Ravno atelje je eden od naših prostorov, za katerega si želimo, da bi bil čim bolj uporabljan. Tako vanj vabimo tudi zunanje ustvarjalce in vodje delavnic.

Nadgradnja

Še en precej skriti del galerije pa se je izkazal za odlično rešitev že v času protikoronskih ukrepov. Zeleni vrt galerije je čudovito okolje za prireditve v toplejših mesecih. Tudi letos je

bil prizorišče letnega kina in lutkovnih predstav. V sodelovanju z Notranjskim regijskim parkom pa smo v septembru postavili zunanje panoje gostujoče razstave v okviru LIFE Naturaviva: Biodiverziteta Slovenije. Razstava je na ogled do konca oktobra, vstop je prost. Ideja zunanje razstave je vsekakor nekaj, kar nam nudi nadgradnjo galerijskega prostora, saj je sama hiša v resnici majhna in velikokrat ne dopušča prostora, ki bi ga posamezna dela potrebovala. Galerija se tako obrača navzven in posega v javni prostor ter ga s tem pomembno bogati.

Krpanov dan smo sklenili s koncertom tria Christine Ray, ki je navdušil obiskovalce, saj je take glasbene ponudbe v Cerknici in okolici malo. Tako v društvu za naslednje leto snujemo tudi povečano dejavnost glasbene sekcije, ki bi jo udeležili ravno skozi intimne koncerte za občinstvo s specifičnim glasbenim okusom.

Prvi Krpanov dan je kljub temu, da je še malo pred prireditvijo močno deževalo, privabil goste v presenetljivem številu, kar nas res veseli. V društvu si želimo, da Krpanov dan postane tradicionalen – s poslikavo hiše vred; da v lokalni prostor vnesemo dinamiko, dodano vrednost bivanja, spodbudimo okolico k obisku galerije, ogledu razstav, poslušanju izbrane glasbe oziroma nasploh k obračanju vase in iskanju ter udeležanju ustvarjalnosti.

Naše dejavnosti lahko spremljate na družbenih omrežjih, seveda pa lepo povabljeni tudi k obisku prodajne galerije. Zdaj hiše ne morete zgrešiti.

Avtor: Mitja Fajdiga

Za 30-letnico KZ Fran Gerbič gostoval na Češkem

Zbor že trideset let ljubiteljsko goji ubrano petje. Pevske vaje pa rade postanejo enolične, zato se pevci veselimo nastopov. Že junija smo se odločili, da zborovsko obletnico proslavimo tvorno. Predsednica zbora Helena Rajk in dirigent Jože Rajk sta čez poletje dorekla vse potrebno, da smo sredi septembra lahko 26 članov zbora in dvojica gostov odrinili na češko Moravsko.

Velemesto Brno in podeželsko mestece Zastávka

Šli smo le za tri dni in vožnja z avtobusom na Češko je kar trajala, zato smo imeli natrpan urnik. Po prihodu v glavno mesto južne Moravske in nastanitvi v študentskem hotelu Masarykove univerze smo pohiteli na večerjo in nato v posteljo. Naslednje jutro, po zajtrku, smo že telovadili in pevsko vadili ...

Nato smo si pod vodstvom vodičke **Alene Šamonilova** ogledali brnski grad Špilberk in stari del Brna. Zanimivost: v stari mestni hiši visi na stropu vhodnega hodnika simbol mesta, krokodil, imenovan Brnski zmaj.

V veličastni katedrali sv. Petra in Pavla smo mimogrede prisostvovali poroki, nato pa zapeli pesem »Ave Marija« našega skladatelja Ambroža Čopija, pred cerkvijo pa smo mladoporočencema zapeli še »Dajte, dajte«. To je bila tudi vaja za popoldanski nastop v nekdanjem rudarskem mestecu Zastávka, zahodno od Brna, kjer smo v kapeli sv. Janeza Krstnika zapeli niz sakralnih pesmi (»Ave Marija«, »O lux beata Trinitas«, »Cantate Domino« in staro slovansko »Oče naš« Andreja Makorja), več slovenskih ljudskih, slovaško ljudsko »Pridi ty, šuhajko« ter ukrajinsko kolednico »Ščedrik«. Župnik je med najavo našega nastopa omenil pomen povezovanja med slovanskimi narodi in izrazil upanje, da se vojna med Rusijo in Ukrajino čim prej konča.

© Marko Rupar

Največje južnomoravsko podeželsko mesto Kuřim

Za piko na i smo v nedeljo nastopili na festivalu manjšin v Kuřimu (nad Brnom), ki ga je popestril kulturni nastop več skupin – otroci, mešani pevski zbor K-dur in mi; gostje pa so lahko okusili kulinarčne dobrote iz različnih držav. Poleg ljudskih pesmi, predstavljenih v Zastávki, smo zapeli še »Jaz bi rad cigajnar bil«, »Dekle je pralo srajčke dveje«, »Petelinček je zapieu«, »Da lipa ma! Ke běj na jě?«, »Venite, rož'ce moje« in »Rasti, rožmarin«.

Menda je češko občinstvo želelo slišati tudi pristno slovenščino, zato sem bil naprošen, da v nekaj stavkih predstavim zbor. Tremo sem premagal tako, da sem bil preudarno jednat: lokacijo Cerknice sem podkrepil s kraškim presihajočim Cerkniškim jezerom in z bližino Postojnske jame; za nameček sem dodal še zanimivost o Franu Gerbiču, prvem šolanem slovenskem pevcu, ki je prepeval v tujini, med drugim v Praški operi.

Pevci zbora K-dur iz Kuřima so se izkazali z »Venčkom Avsenikovih uspešnic« ter znamenito mednarodno »Africa«. Potem smo skupaj zapeli slovensko ljudsko »Dajte, dajte« in ukrajinsko »Ščedrik«. S tem zborom smo navezali stik in upamo, da jih bomo lahko gostili na Cerkniškem!

Češčina in slovenščina ...

... sta si bore malo podobni. Sprva se mi je zdelo za malo, da se nisem mogel s Čehi sporazumevati po slovensko, ampak res ni šlo. Zato smo si pomagali z angleščino, ki je tudi na Češkem postala »lingua franca«, svetovljanski jezik.

Kot vodička in prevajalka nas je ves čas spremljala šolana slovenistka, Čehinja Alena Šamonilova, ki odlično govori slovensko; obvlada dvojino in brez napake uporablja dovršne ter nedovršne glagole. Vse priznanje!

Pravi, da ji je med bivanjem v Sloveniji včasih šla na roko množica slovenskih narečij, ker je prenekateri slovenski sogovornik zaznal, da ona govori z malce nenavadnim naglasom, in sklepal, da pač govori neko odročno slovensko narečje ...

Naj povem, da češčina in slovenščina uporabljata mnogo besed, ki so na prvi posluš izstopne, a gre za lažne istopomenke; recimo, beseda hlapec v češčini ne pomeni isto kot v slovenščini, temveč pomeni fant; po drugi strani slovenska beseda jed v češčini pomeni strup; češki glagol »foukat« lahko užali marsikaterega Slovenca, čeprav v češčini ne pomeni nič drugega kot pihati; za smeh lahko poskrbi slovenski glagol kadit', ki v češčini pomeni iti na veliko potrebo; naš samostalnik otrok pa v češčini pomeni suženj. Da je bila mera polna, Čehi so naše petje pohvalili tudi z besedo »užasno«, ki v češčini pomeni čudovito.

Za konec: za Čehje nismo Slovenci, ker se ta izraz, skupaj z deželo Slovensko, nanaša na Slovake in Slovaško. In kako nas potem Čehi sploh imenujejo? Zanje in za Slovake smo Slovinci, ki govorimo slovinsko.

Voznik avtobusa Mirko pa je ob slovesu rekel, da nas z veseljem pelje še kam, ker smo netežavne stranke. Samohvala se pod mizo val'a, vem, ampak tako je bilo.

Večer z Edvinom Puntarjem

Predvsem starejši občani se zagotovo spomnijo ljudskega umetnika **Edvina Puntarja** (rojena leta 1948 na Uncu) in njegovih lesenih kipov, ustvarjenih v čudoviti koči sredi javorniških gozdov. Na 20. večeru s krajinami, ki je potekal 15. septembra, smo ga gostili v rakovski knjižnici, kjer je v pogovoru s **Francem Perkom** obiskovalcem predstavil svojo umetniško pot in na ogled prinesel tudi nekaj svojih del.

Že med šolanjem za mizarski poklic ga je oblikovanje lesa prevzelo. Začel je z izdelovanjem pohištva in številnih uporabnih predmetov, pozneje se je usmeril v umetniško izražanje s kiparjenjem. Pri delu uporablja domače vrste lesa, ustvarja predvsem figure v gibanju po ljudskih, tradicionalnih motivih. Največkrat je izklesal Martina Krpana: »Ker najbolj pooseblja Notranjce, njihovo vztrajnost in trmo«.

Njegovo ustvarjanje je bilo hitro opaženo, prva večja razstava se je odvila leta 1971 v ljubljanski Galeriji 22. Vrstile so se samostojne razstave v Postojni, Rakovem Škocjanu, Cerknici in Logatcu. Prek Galerije likovnih samorastnikov Trebnje je razstavljal na več skupinskih razstavah izven meja domovine od Zagreba, Beograda, Pariza do Ornsköldsvisa na Švedskem. Leta 1975 je legendarni slovenski režiser **Boštjan Hladnik** posnel dokumentarni portret Edvina z naslovom Puntar.

Veliko je sodeloval s številnimi lesnimi podjetji v regiji (Brest, Javor, Postojnska jama), zanje izdeloval kipe, turistične spominke in poslovna darila. V prvih letih delovanja je imel prodajno galerijo v domači hiši na Uncu, pozneje v svoji koči v Javorniku.

Zadnja desetletja je manj ustvarjal, bolj se je posvečal gradnji in obnovi hiše v Kočah, kjer živi z družino. Še vedno rad prihaja v svojo praviljično gozdno hiško.

V enem izmed intervjujev je povedal: »Tako nastajajo moje skulpture: v tihem dogovoru z debli, včasih že izdelanih oblik in barv. Tako se porajajo ideje, nastajajo kmetje, drvarji, kleparji, orači, kosci, muzikanti. So moj odgovor vsem, ki mislijo, da ne maraš ljudi, da si čudak, če iščeš samoto, svoj svet.« ■

Tisoč in ena noč: integralni prevod iz arabskega jezika

✉ Marija Hribar ✉ Tine Šubic

Prevoda tako obsežnega dela sta se na pobudo direktorja Založbe Maks Viktor **Tomaža Čeča** lotila prevajalca iz arabščine **Mohsen Alhady** in **Margit P. Alhady**. Tomaž Čeč je na predstavitvi v Knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica povedal, »da je prevod celotne zgodbe in vseh zgodb Šeherezade, od prve do tisoč in prve noči, epohalno delo, ki ga je v svetovnem merilu v treh stoletjih opravilo le nekaj prevajalcev. Večina prevodov iz arabskega v svetovne jezike je bila opravljena v drugi polovici 20. stoletja.« Prevajalec Mohsen Alhady je razložil, da sta »za osnovo vzela besedilo izdaje Kalkuta II. (1839–1842), sočasno pa preverjala prevode z izdajo Bulaq, Habichtovo breslausko izdajo, v pomoč pa so bili še Gallandovi rokopisi (1704) ter nekateri drugi viri.« Prevod, ki bo izšel v treh knjigah, zdaj je na voljo prva, bo izhajal več let. ■

Rakovški folklorniki v Toskani

✉ Vida Žlogar ✉ Marjan Širaj

Od 1. do 5. avgusta so se rakovski folklorniki udeležili 4. mednarodnega folklornega festivala v Montecatini termah v Italiji, na katerem je plesalo šestnajst folklornih skupin iz devetih držav. 2. avgusta so se na povorki po ulici Viale Verdi zbrale vse folklorne skupine. Spremljalo jo je veliko število ljudi. Festival je potekal v centru mesta pred cerkvijo na trgu Piazza Popolo, poimenovano basilica di S. Maria Assunta. Nastopile so skupine iz Bolgarije, Romunije, Češke, Madžarske, Turčije, Grčije, Italije, Poljske in Slovenije. Vsaka skupina se je predstavila z desetminutnim programom. Tretji dan našega bivanja v Montecatini termah smo šli na izlet z ladjico in si ogledali čudovita obmorska mesta Monterosso, Vernazza, Riommaggiore in Porto Venere. Naslednjega dne smo se z vzpenjačo povzpeli v čudovito srednjeveško vas Montecatini Alto in si popoldne ogledali stare terme iz leta 1800. ■

20 let delovanja Kulturnega društva Rak Rakek

Zaradi potrebe po obnovitvi kulturnega življenja na Notranjskem je leta 2002 nastalo Kulturno društvo (KD) Rak Rakek. Na Rakeku, ki sta ga zaznamovala bogata ustvarjalna zgodovina in obstoj številnih uspešnih dejavnosti, je po osamosvojitvi prišlo do zatona kulturnih dejavnosti in s tem tudi povezovanja krajanov.

Pobudniki ustanovitve KD Rak Rakek so bili kulturno ozaveščeni Rakovčani, ki so čutili potrebo po obuditvi nekoč pestrega kulturnega dogajanja v kraju in občini. Ustanovitev KD je presekala kulturno mrtvilo z novim, drznim programom obnovitve medčloveških vezi in nudenjem različnih oblik preživljanja prostega časa na ustvarjalen in produktiven način. Med ustanovne člane so se zapisali **Danica, Franc, Aleš in Gregor Štefančič, Bogdan Urbar, Majda Palčič Marc, Ludvik Palčič, Matej Zalar, Štefanija Rovar in Karmen Petrič.**

Na pobudo Aleša Štefančiča in ob veliki podpori Bogdana Urbarja pa je bil sklican ustanovni sestanek v prostorih Osnovne šole »Jožeta Krajca« Rakek, ki je od samega začetka aktivno sodelovala pri delovanju društva. Prvi predsednik od 2002 do 2006 je bil Aleš Štefančič, nato pa je vodenje prevzela Danica Štefančič, ki društvo vodi še danes.

Delo so zastavili na več področjih hkrati – začeli so s pevskim zborom, za katerega so vedeli, da je zanimanje, delovanje so nato razširili na folklorno skupino, likovno sekcijo, glasbeno sekcijo, dramsko skupino in sekcijo ustvarjalnega pisanja. Ponudbo dejavnosti pa so pozneje nadgradili še z ustanovitvijo klekljarske in plesne sekcije. Trenutno v okviru društva aktivno delujejo Folklorna skupina Kulturnega društva Rak, Sekcija za balet in sodobni ples, Mešani pevski zbor Rak Rakek, Vokalna skupina Cluster ter likovna, mo-

zaična in klekljarska sekcija, na žalost pa je gledališka skupina, ki se je lahko vse od ustanovitve društva do sezone 2017/18 pohvalila s številnimi odmevnimi uprizoritvami iz slovenske in svetovne dramatike, trenutno v mirovanju. Spet bodo začeli delovati v začetku leta 2023 pod vodstvom mentorice Dolores Grebenec.

Ponosni so na dejstvo, da se v dejavnosti vključujejo ljudje različnih starostnih skupin in je poskrbljeno za medgeneracijsko sodelovanje. Dragoceno je, da starejši člani prenašajo svoje izkušnje in modrost na mlajše, ki pa prinašajo energičnost, zagnanost in veliko mero inovativnosti. Društvo je tako »lepilo družbe«, ki krepi medsebojne vezi, daje prilož-

nost komunikaciji in na ta način povezuje lokalno skupnost, ki jo s svojimi dejavnostmi odpira navzven, jo umešča v slovenski prostor in prispeva k razpoznavnosti kraja in občine. Na lokalni ravni se to odraža v prirejanju kulturnih dogodkov ter spodbujanju vključevanja novih članov; na občinski ravni društvo prispeva

pomemben delež k ustvarjanju kulturnega programa; na državni ravni pa gre za vzpostavljanje stikov s sorodnimi društvi iz Slovenije in zamejstva.

Vse to je izvedljivo le s pomočjo zagrnanih in ustvarjalnih prostovoljcev, občine in drugih organizacij, ki na različne načine podpirajo dejavnosti društva.

Mešani pevski zbor Rak Rakek

Pevski zbor je bil ena prvih ustanovljenih sekcij društva. Z njegovo ustanovitvijo so po več kot desetih letih na Rakeku znova oživilo pevsko dejavnost. Mešani pevski zbor KD Rak Rakek, ki deluje pod mentorstvom **Danice Štefančič**, njegova predsednica pa je **Ladica Oblak**, sodeluje na raznih občinskih, regijskih in mednarodnih festivalih. Zbor šteje 23 članov in dokazuje, da je kompatibilnost glasov moč doseči z vztrajnostjo in predanostjo.

Vokalna skupina Cluster

Od leta 2015 pod vodstvom skladateljice, pianistke in učiteljice petja **Jelke Bajec Mikuletič** deluje Vokalna skupina Cluster. Predsednica sekcije je **Erika Žitko**. Pevke uspešno vokalno poustvarjanje dokazujejo na revijah in številnih nastopih. Prirejajo tradicionalni letni koncert v zelški cerkvi, praznične koncerte, vsako leto obeležijo 8. februar v knjižnici na Rakeku, poseben poudarek pa dajejo ohranjanju starih običajev in vsakoletni prireditvi Včasih je lušno blo.

Folklorna sekcija

Folklorna skupina KD Rak, edinstvena skupina na območju notranjske regije, pripravlja predstavitev plesov posameznih

regij, ki jih združujejo v spletke ter predstavljajo z ustrežno zgodovinsko umestitvijo. Vodi jo mentorica **Vida Žlogar**, predsednik sekcije pa je **Jure Žlogar**. Spleti so v osnovi namenjeni ohranjanju slovenskih običajev, šeg, predvsem pa predstavitvi notranjske narodne noše, ki je bila slovenski javnosti domala neznana. Folklorna skupina KD Rak se je predstavila tudi s spletom notranjskih plesov, kar je bilo prvič po več kot 80 letih.

Sekcija za balet in sodobni ples

Sekcija za balet in sodobni ples je bila ustanovljena leta 2009 pod vodstvom mentorice **Teje Novak**. V letih pred 2020 se je sekcija lahko pohvalila z več kot 40 mladimi plesalkami in plesalci. Čas korone pa je prinesel v sekcijo prilagoditve in osip v skupinah. Kljub temu se mentorica **Vesna Turšič** trudi približati sodobni ples predšolskim otrokom in jih za ples navduševati vse do konca osnovne šole. Sekcija se uspešno predstavlja na plesnih revijah. Udeležujejo se območnih, regijskih in tudi državnih revij. Poleg revijalnih nastopov jih lahko vidite na plesnih festivalih, na različnih kulturnih prireditvah in na samostojnih nastopih v kulturnem domu ob koncu leta.

Klekljarska sekcija

Klekljarska sekcija KD Rak je delovne začela v drugi sezoni in že takoj medse pritegnila veliko število zainteresiranih članic. Veseli jih, da je med njimi veliko osnovnošolk, ki bodo s svojim znanjem poskrbele za ohranjanje ene najprepoznavnejših slovenskih tradicij. Trenutno ima sekcija 40 članic. Zanimanje za izdelovanje čipk je preseglo pričakovanja vodstva društva, zato so ustanovili oddelek sekcije tudi v Cerknici.

© Ljubo Vukelič

Mentorica **Zmaga Rajlevič**, ki vodi sekcijo, uči osnov izdelovanja čipk, skupaj s klekljericami pa iščejo razne vzorce, po katerih nato nastajajo čudoviti izdelki spretnih rok.

Likovna sekcija

Člani likovne sekcije so se prvič zbrali jeseni 2002. Prvo razstavo so imeli že spomladi 2003 v prostorih šole na Rakeku. V dvajsetih letih delovanja so spoznavali različne tehnike likovnega izražanja. Po končanih tečajih so svoje izdelke postavili na ogled ljubiteljem lepega. Z razstavami so gostovali v domači občini ter po Sloveniji. V 20-letnem delovanju so

© Ljubo Vukelič

Sekcija mozaiki

Po nekaj uspešno izpeljanih tečajih izdelave mozaika v okviru likovne sekcije se je oblikovala skupina članic, ki si je želela ustvarjati samo mozaike. Spomladi 2017 so zato ustanovile samostojno mozaično sekcijo. Pri izdelavi mozaičnih slik uporabljajo keramiko, vitražno steklo, naravne materiale in dekorativne peske. Večkrat so obiskale šolo mozaikov v Spilimbergu. Vsako leto določijo skupno temo. Poznane so tudi po izdelavi mozaičnih sten. Prvo – živali našega področja v naravni velikosti – so septembra 2017 postavile pred vhodom v prvo triado rakovške osnovne šole. Sledile so še pri gostišču Furman na Rakeku; pri DEOS, Centru starejših v Cerknici; na avtobusnem postajališču na Rakeku; pri glavnem vhodu v rakovško šolo in v Begunjah pri Cerknici. Vodi jih mentorica **Eva Ule**.

izvedli kar nekaj uspešnih projektov: 17 srečanj ekstempore, osem dvotedenskih mednarodnih taborov Vajkard, tri večdnevne delavnice slikanja z lopatko pod vodstvom mentorice iz Francije, tri razstave Galerija ob Cerkniškem jezeru, vsako leto pa se predstavijo z letno razstavo in samostojno razstavo enega od članov v domačem kraju. V dveh desetletjih delovanja se je likovna sekcija razvila v eno najmočnejših likovnih skupin na našem področju. Vodi jih mentorica, magistra umetnosti in akademska slikarka **Karmen Bajec**.

OŠ Notranjski odred Cerknica s polno bero priznanj

Koordinatorji Ekošole Osnovne šole (OŠ) Notranjski odred Cerknica, Podružnične osnovne šole (POŠ) 11. maj Grahovo in POŠ Maksim Gaspari Begunje smo se 30. avgusta udeležili letne konference Ekošole v Čatežu. V šolskem letu 2021/2022 smo se okoljskim temam še posebej posvetili, saj smo praznovali 25-letnico vključenosti šole v program Ekošole. Naša prizadevanja pri ozaveščanju učencev o okoljskih temah, trajnostnem razvoju, varčevanju in varovanju okolja so opazili in potrdili tudi v nacionalnem programu Ekošola. Projekti, pri katerih smo se uvrstili med najboljše šole in pridobili priznanja, so bili LEAF – Znanje o gozdovih, Odpadkom dajemo novo življenje, Misija: zeleni koraki, Oblikovalski izziv in likovni natečaj za kreativne izdelke. S podobnim tempom bomo nadaljevali naše delo tudi v novem šolskem letu 2022/2023 in upamo, da bodo učenci prevzeli navade in odgovornost za trajnostni razvoj in ohranjanje čistega okolja.

✉ Uroš Cajnko 📷 arhiv šole

Učna pomoč, varstvo in delavnice v CZM Petka

Center za mlade (CZM) Petka je septembra začel delovati. Odprti smo od ponedeljka do četrтка od 14.00 do 18.00. Prisotna je odrasla oseba, ki nudi pomoč pri domačih nalogah in učenju ter nadzoruje otroke pri igri. Prvi dve uri sta namenjeni šolskemu delu, od 16.00 do 18.00 pa je čas za igro. Ob sredah ob 16.00 imamo v Petki redni tedenski delavnici Slovenščina za učence priseljence, ob 17.00 pa z učenci od 5. do 9. razreda ponavljamo angleščino. Osnovnošolci lepo vabljeni, da se nam pridružite v Petki na delavnicah ali kar tako, če vam je dolgčas. Za več informacij in prijave na delavnice nam pišite na center.petka@gmail.com, spremljajte pa tudi našo Facebook stran, kjer objavljamo aktualno dogajanje.

✉ Maša Simčič

Prvi šolski dan

»Mesec september z vetrom zapleše in prvošolcem laske počese – malo na levo, malo na desno, malo za šalo, malo pa resno.«
(September, Zvezdana Majhen)

Še zadnji popravki, torbo na rame, objem očeta in poljubček mame. Na prvi šolski dan je 43 prvošolk in prvošolcev Osnovne šole »Jožeta Krajca« Rakek in Podružnične šole »Rudolfa Maistra« Unec pogumno prestopilo šolski prag. Ob podpori svojih staršev so nestrno pričakovali začetek »prave« šole. Ravnateljica **mag. Anita Knez** je v uvodnem pozdravu učencem zaželela prijeten vstop v novo okolje in v novo obdobje, ki je pred njimi. Dobrodošlico jim je izrekel tudi župan **Marko Rupar**, ki je učencem podaril darilo za uspešen začetek šolskega življenja. Sledilo je presenečenje, saj so učenci prejeli še paket šolskih potrebščin Radia 1, ki skupaj z Zavarovalnico Triglav opozarja na varen začetek šolskega leta in pomen varnosti otrok v prometu. Po dramski uprizoritvi, ki so jo pripravili učenci 2. razreda na matični in učenci 3. razreda na podružnični šoli, so se prvošolci poslovili od staršev in strumno zakorakali v učilnice, kjer bodo osvajali nova znanja in pletli močne prijateljske vezi. Za prijeten zaključek so se učenci posladkali s sladoledom in se z rumeno rutico okrog vratu poslovili z iskrico v očeh in polni pričakovanj, kaj bo prinesel naslednji šolski dan.

✉ Neja Sterle 📷 Ljubo Vukelič

Mednarodna izmenjava za učence Osnovne šole »Jožeta Krajca« Rakek Devetošolci odpušajo v Francijo

V preteklem šolskem letu je bila naša šola povabljena k sodelovanju v mednarodnem projektu izmenjave s francosko šolo Collège de Saint Joseph iz mesta Challans, ki leži ob Atlantskem oceanu, na zahodni obali Francije v dolini reke Loire, ki je bila zaradi edinstvenosti naravnih danosti dodana na UNESCO seznam svetovne dediščine.

Ker je naša šola odprta za tovrstne projekte, smo se na povabilo z veseljem odzvali. S francosko šolo smo se podali v dvoletni projekt. V izmenjavo se je vključilo 24 učencev, takrat še osmošolcev, s katerimi smo raziskovali Francijo, njihovo kulturo, običaje, navade, zlasti pa so naši učenci navezovali stike s francoskimi, s katerimi so postali že pravi prijatelji.

To šolsko leto bo našim devetošolcem postreglo z dogodkom crême-de-la-crême, kakor pravijo Francozi. Pripravljamo se namreč na izmenjavo od 14. do 20. oktobra, Francozi pa nam bodo obisk vrnili v mesecu marcu. Kot lahko razberemo iz sporočil, ki prihajajo iz Challansa, nas tam že nestrno pričakujejo. Obljubljajo nam topel sprejem ter teden, poln dogodivščin.

✉ Petra Dekleva

Avtorica: **Nuša Rožanc** Fotografije: **arhiv šole**

Po Evropi brez meja

Erasmus+ je program Evropske unije, ki spodbuja mednarodno sodelovanje in izboljšuje kakovost izobraževanja in usposabljanja. S tem želi dvigniti kakovost življenja čim večjemu številu posameznikov.

Osnovna šola Notranjski odred Cerknica je bila leta 2020 uspešna na razpisu za sredstva tega programa z naslovom *Sodobni pristopi k delu z učenci s posebnimi potrebami*. Na podlagi odzivov učiteljev in njihovih potreb po dodatnem izobraževanju smo osnovali ključna področja, ki jih želimo izboljšati na naši šoli in so v okviru evropskega razvojnega načrta. To so: diferenciacija pouka v vseh treh triadah, delo z otroki s posebnimi potrebami, delo z nadarjenimi in z dvojno izjemnimi učenci, odprtost šole izven meja Slovenije in sodelovanje s šolami iz EU.

Desi Maksič in Metka Čibej v Angri de Heroismo: Učenje na prostem širi obzorja

V času prijave projekta smo načrtovali večje število obiskov šol po Evropi, t. i. *job shadowing* – sledenje in opazovanje na delovnem mestu, ter manjše število izobraževanj na strukturiranih tečajih, vendar je zaradi pandemije prišlo do sprememb. Neodzivnost šol po Evropi za opazovanje drugih učiteljev v razredu je bila glede na stanje razumljiva, a so bile nekatere naše strokovne delavke vseeno uspešne pri navezovanju stikov. Tako so tri učiteljice v času zimskih počitnic spremljale delo na katalonski šoli Escola Abel Ferrater,

Nataša Korče in Nuša Rožanc v Galwayu: Inkluzija v razredu

dve učiteljici sta med prvomajskimi počitnicami nabirali nova znanja in ideje na finski šoli Riihikallion koulu v Tuusuli, konec junija pa so tri strokovne delavke odšle na nemško šolo Waldschule Gemeinschaftsschule Bissingen. Sledenje na delovnem mestu je dobro v več pogledih. Učiteljice so bile vpletene v celoten pedagoški proces, spoznale so drugačne pristope in pripomočke pri poučevanju, videle so, kako poteka diferenciacija pri pouku in izven pouka, primerjale so opremljenost njihovih šol z našimi, hkrati pa so dobile potrditev,

Mojca Kovačič v Barceloni: Udeleženkam je med predstavitvijo Slovenije in cerkniške šole ponudila pravo domačo potico.

Tina Grapulin Bavčar in Jana Škrjč v Galwayu: Kombinirano učenje – prepletanje metod dela v učilnici s tistimi na daljavo

Anja Kebe Knavs v Barceloni

Lilijana Baraga in Simona Vampelj v Dublinu

Maja Škrbec v Malagi: Oblikovanje naslova filma s pomočjo slik – delo z nadarjenimi učenci

da dobro delamo tudi mi. Tudi same so bile zelo aktivne, saj so v angleškem jeziku izvedle učne ure, predstavile našo državo, naš šolski sistem in cerkniško osnovno šolo.

Sabina Kebe v Helsinkih: Zdrav duh v zdravem telesu

Ostalih 23 mobilnosti smo izvedli v času zimskih, večinoma pa v času poletnih počitnic, ko smo strokovni delavci pridobivali nova znanja na strukturiranih tečajih v portugalski Sesimbri in Lizboni, na Azorih, v finski prestolnici, v španski Barceloni in Malagi ter v irskem Dublinu in Galwayu. Vsa izobraževanja so potekala v angleškem jeziku. Tečajji so zajemali inkluzijo otrok s posebnimi potrebami, delo z nadarjenimi, učenje na prostem, zdravje na delovnem mestu, umetnost kot terapijo za samoizražanje, projektno učenje, socialno in čustveno učenje, kombinirano učenje (prepletanje metod dela v učilnici s tistimi na daljavo ob pomoči digitalne tehnologije) ter delo v razredu po načelih

Manca Farkaš in Manca Gorup v Malagi: Kako prepoznamo in spodbujamo močna področja pri učencih

Nuša Ponikvar in Erika Opeka v Dublinu: Čuječnost

Bernarda in Jernej Dolničar v Lizboni

enakovrednega vključevanja učencev različnih učnih tipov.

Ozaveščali smo ključne veščine za sodobno delo z mladimi v hitro spreminjajočem se svetu. Projektno delo in raziskovalno učenje spodbujata kritično mišljenje, sposobnost reševanja problemov ter sodelovanje. Še bolj kot kadar koli prej je treba krepiti upravljanje s čustvi, socialno zavedanje, odgovornost za sprejemanje odločitev – vse to z namenom ohranjanja

ugodne in pozitivne klime v razredu, pa tudi v okoljih izven šolskega prostora. Nadarjeni učenci so občutljivejši, zato je treba prav z njimi delati na emocionalnem področju. Prav tako ključnega pomena so aktivno poslušanje, kreativnost in inovativnost, prepoznavanje močnih področij ter pozitivni pristopi do drugih in sebe. Vse to je možno doseči na različne načine, od učenja na prostem do ozaveščanja pozitivnih vidikov digitalizacije.

Poleg vsega pridobljenega znanja pa so neprecenljivi tudi primerjave evropskih izobraževalnih sistemov, izmenjave dobrih praks in medsebojni konstruktivni pogovori. Vse to je pripeljalo do načrtov za nove projekte, ki so že v teku: obeležitev evropskega dne jezikov v sodelovanju z učenci iz nemškega Lüneburga prek video konference in priprava na gostovanje učencev in učiteljev iz Francije in Nemčije.

Pozdravljeni prvošolci!

1. septembra je bil za 136 otrok iz občine Cerknica poseben dan, saj so prvič prestopili šolski prag. Na Rakeku imajo 29 prvošolcev, na Uncu 14, v Begunjah pri Cerknici 20, v Grahovem 19 in v Cerknici 54. Letošnja generacija se po številu otrok v prvem razredu v občini Cerknica približuje nadpovprečni v šolskem letu 2020/2021, ko je bilo 139 prvošolcev. V preteklem šolskem letu je prvi razred obiskovalo 109 otrok. Poleg staršev, učiteljev, učencev in vodstev šol je prvošolce na pot šolanja pospremil tudi župan **Marko Rupar**, ki jim je zaželel obilo znanja ter uspehov pri vsem, kar počnejo, pa tudi igrivosti in radovednosti. www.cerknica.si Ljubo Vukelič

Čarobne rokice

Za nami je prva ustvarjalna delavnica Čarobnih rokic. Rokice otrok so bile resnično čarobne, saj so ustvarili čudovita drevesa iz odpadnega in naravnega materiala. Uporabili smo odpadne vezane plošče, ostanke krep papirja, rollice od toaletnega papirja, mandljeve lupine in vejice iz polomljenega drevja. Nasmeh na obrazu otrok in zadovoljstvo, ko so nesli vsak svojo sliko domov, mi dajeta nov zagon in veselje do nadaljnjega dela. Že sedaj imam v mislih, kaj bomo delali na drugi delavnici. Komaj čakam, da bomo ponovno skupaj ustvarjali in uporabljali čarobne rokice. Ivanka Kovšca

Širjenje obzorij z učenjem na prostem

Od 2. do 6. maja smo v Vrtcu Martin Krpan Cerknica izvedli prvi dve mobilnosti v okviru Erasmus + projekta Živeti, igrati in učiti se v naravi.

Dve strokovni delavki sva se udeležili strukturiranega tečaja Broadening Horizons Through Outdoor Learning na Portugalskem, na otoku Terceira, ki je del otočja Azori.

V mestu Angra dos Heroísmo sva zaposleni cerkniškega vrtca, skupaj z udeleženci iz še štirih evropskih držav, spoznavali načela in prakse učenja na prostem ter načine načrtovanja in izvajanja, pri čemer sta zelo pomembni sama priprava ter skrb za varnost otrok. Tečaj je bil sestavljen iz teoretičnega dela, terenskega dela ter iz praktičnega izvajanja dejavnosti na prostem. Spoznali sva šolski sistem na Portugalskem, obiskali pa sva tudi eno izmed srednjih šol. Ker sva bili edini udeleženci s področja predšolske

vzgoje, nama je organizatorica omogočila tudi obisk vrtca, kjer sva lahko konkretno ugotavljali podobnosti in razlike med njihovimi in našimi vrtci. Na tečaju sva predstavili Slovenijo in Notranjsko z vsemi njenimi lepotami, prav tako pa sva prikazali tudi vrtec ter naše delo z otroki. Kot simbol našega kraja sva vsem podarili čarovnice, ki smo jih izdelali sami. Udeleženci so bili navdušeni tako nad našo deželo kot tudi nad delom z otroki, saj smo prišli do ugotovitve, da je v našem vrtcu delo na področju gozdne pedagogike ter igre in učenja v naravnih okoljih na višji ravni kot v državah, iz katerih so prihajali ostali udeleženci. V popoldanskem času sva spoznavali otok Terceira, njegove kulturne in naravne znamenitosti ter doživeli utrip življenja prebivalcev tega otoka.

Tečaj je pomemben tako za profesionalni kot osebni razvoj, saj nam poleg novih znanj ponuja tudi izboljšanje veščin komuniciranja v tujem jeziku, timskega sodelovanja v mednarodnih skupinah ter možnost navezovanja stikov s podobnimi ustanovami v različnih evropskih državah. Judita Prudič

Poletna ustvarjalnica

V sredo, 10. avgusta, sva knjižničarki **Nevena Savič** in **Dominika Vovk Godeša** v Knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica (KJUC) pripravili poletno ustvarjalnico za otroke od četrtega leta dalje. Dopoldanskega druženja se je udeležilo več kot dvajset otrok, s katerimi smo poskušali pričarati nekaj počitniškega vzdušja. Izdelovali smo papirnate ladjice, pisane vetrnice, nestrupene meduze, kar nekaj časa pa so otroci posvetili tudi barvanju kamenčkov. Z velikim zadovoljstvom sva opazovali otroke, ki so s svojimi spretnimi prstki in veliko domišljije ustvarili čudovite izdelke in jih za spomin odnesli domov.

Dominika Vovk Godeša Nevena Savič

Avtor: **Gregor Mišič** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Andrej Trontelj

Za karate je Andreja Trontlja skupaj z bratom dvojčkom Sašom navdušil oče, ki se je z borilnimi veščinami srečal med šolanjem za policista v Ljubljani. V sklopu šolanja je spoznal tehnike samoobrambe (ju-jitsu), sočasno je štiri leta treniral karate v takratnem ljubljanskem klubu in z njim ostal v stiku tudi po zaključku šolanja.

Andrej in Sašo sta ob vstopu v osnovno šolo na Rakeku začela treninge v Karate klubu Postojna. Po prvem letu rednega vadbenega procesa sta že nastopala tekmovalno – Andrej je pri osmih letih na regijskem prvenstvu, ki je bilo zanj sploh prvo tekmovanje, osvojil prvo mesto.

V obdobju sedmih let sta z bratom večkrat osvojila naslov državnih prvakov, leta 1993 sta s štirinajstimi leti v italijanskem mestu Rimini ekipno skupaj s tretjim tekmovalcem Petrom Veljačičem iz Postojne postala evropska prvaka v katah (prikaz tehnik napada in obrambe brez nasprotnika) in v borbah (dvoboj z nasprotnikom brez kontakta). Pri dvanajstih letih, še pred vstopom v srednjo šolo, sta na prošnji cerkniške šole začela šolarje poučevati karate – skupaj sta poučevala sedem let, brat pa se je po prometni nesreči umaknil iz športa. Andrej je tri leta po evropskem prvenstvu nastopil še na svetovnem prvenstvu v Miškolcu na Madžarskem in v borbah dosegel 5., v katah pa 7. mesto. Pozneje se je povsem posvetil trenerstvu.

Obiskoval je Srednjo frizersko šolo v Ljubljani in se tudi zaradi poučevanja otrok vsakodnevno vozil v domače kraje. Ob zaključku šolanja se je 1997. leta odločil služenje vojaškega roka opraviti pri policiji in postal pomožni policist – po potrebi države (policije) je povprečno vpoklican tri- do štirikrat mesečno. Po vojaščini se je kot frizer zaposlil v Narta studiu v Ljubljani, sočasno pa sta z bratom leta 1998 ustanovila Karate klub Cerknica. Po osemletnih izkušnjah frizerstva v prestolnici se je odločil za samostojno poklicno pot in si sprva uredi zasebni frizerski salon na Rakeku, z družino pa se je v tistem času preselil v Grahovo. Deset let po spremembi domovanja je v Grahovo preselil tudi frizersko dejavnost, kjer dela zadnjih šest let. Letos poleti je dolgoletno ljubezen sklenil s poroko. Ima dva sinova, stara osem in trinajst let, oba se v svojih kategorijah uspešno ukvarjata s karatejem. Lansko leto sta postala državna podprvaka mlajši **Lan** v katah, starejši **Tai** pa v borbah.

Znotraj Karate kluba Cerknica dela z vsemi starostmi od četrtega leta dalje, treningi pa obsegajo vsa tri glavna področja športa – gibalni razvoj, tekmovanje in rekreacijo.

Prva leta od ustanovitve športnega kluba je bil poudarek na delu razvoja gibalnih znanj in gibalnih sposobnosti pri otrocih, z leti kakovostnega dela pa so nekateri otroci razvili tekmovalni duh ter uspešno tekmujejo na državni in mednarodni ravni. Andrej poudari, da je spoznavanje športa skozi igro ključen način, ki pri začetniku spodbudi zanimanje in poveča motiv za dolgoročno ukvarjanje. Pravi, da so včasih otroke k vključevanju v borilne športe spodbujali filmi, v »sodobnih« časih pa so največja spodbuda vrstniki in prenašanje dobrega dela v klubu »od ust do ust«. Izpostavi, da karate ni borilna večšina pretepanja, temeljni cilj je obvladovanje lastnega telesa in uma.

Kot trenerja sta se v cerkniški klub kmalu po ustanovitvi vključila **Matic** in **Igor Jadrič**,

enaka strokovna zasedba dela še danes. Osnovna dejavnost in poslanstvo kluba sta poučevanje otrok, ki prihajajo tudi iz Loške doline in Ilirske Bistrice. Treningi zadnja leta potekajo štirikrat tedensko v prostorih cerkniškega »farovža« na Taboru 29. Trenerji se vsakoletno trudijo karate predstaviti po lokalnih šolah. Trenutno klub šteje od 60 do 70 redno aktivnih članov različnih starosti, vpis pa iz leta v leto narašča. Kakovostno delo dokazujejo tudi rezultati na državni in mednarodni ravni, člani cerkniškega kluba so letos postali pokalni zmagovalci, trije mladi tekmovalci pa so bili uvrščeni v slovensko otroško karate reprezentanco (do štirinajstega leta starosti) ter na balkanskem prvenstvu v Beogradu posegli po visokih uvrstitvah. Andrej je od ustanovitve zastopnik in vodja kluba, prav tako pa deluje kot trener. Med trenerskim delom se redno udeležuje izobraževanj in seminarjev, lani pa je uspešno opravil preizkus in pridobil 5. dan stopnje črnega pasu pri mednarodno uveljavljenem mojstru Vladimirju Yorgi z najvišjo stopnjo (10. dan).

Želi si, da bi čim več otrokom približali karate in ostale športne panoge ter jim omogočili čim boljše pogoje za delo; uporaba prostora, stroški tekmovalj, organizacija priprav in izvedba vadbenega procesa prinesejo določene stroške. Finančno sicer klubu pomaga Občina Cerknica, Andrej pa v šport mladih na lokalni ravni nasploh pričakuje več vlaganja in donatorstva.

Želi si, da bi čim več otrokom približali karate in ostale športne panoge ter jim omogočili čim boljše pogoje za delo; uporaba prostora, stroški tekmovalj, organizacija priprav in izvedba vadbenega procesa prinesejo določene stroške. Finančno sicer klubu pomaga Občina Cerknica, Andrej pa v šport mladih na lokalni ravni nasploh pričakuje več vlaganja in donatorstva.

Državno prvenstvo in Pokal Slovenije v letnem biatlonu, sprint Pokljuka

SK Cerknica

Sobota, 10. september, je bila na Pokljuki dan cerkniških biatloncev, tekmovalcev Smučarskega kluba (SK) Cerknica! Zmagovalka dneva je bila nedvomno **Manca Caserman**, ki je v absolutni ženski kategoriji zasedla 3. mesto in bila seveda z naskokom prva med mlajšimi mladinkami. **Kiara Sterle** je zmagala med starejšimi mladinkami, **Nika Pelan** je pometla s konkurenco med starejšimi deklicami. **Vitanu Uletu** pa se je zmagala v kategoriji mlajši dečki izmuznila za vsega dve sekundi. Tudi vsi drugi, ki niso bili na stopničkah, so tekmovali zelo dobro; **Gaja Štimac**, **Vid Baraga**, **Luka Predanič** in **Val Črnelj** so prvič nastopili na tovrstnem tekmovanju in odlično izvedli debitantske nastope.

Naslednji dan, v nedeljo, 11. septembra, je potekalo še tekmovanje Državno prvenstvo in Pokal Slovenije v letnem biatlonu, skupinski start, kategorija malokalibrska puška, in tekmovalci SK Cerknica so ponovno odlično nastopili: **Manca Caserman** je zasedla 1. mesto med mlajšimi mladinkami, **Kiara Sterle** 3. mesto med mladinkami, **Lovro Zalar** pa je bil med mlajšimi mladinci 11. ■

Lokostrelci z odličnimi rezultati

Miha Melink

10. septembra je bilo v Mariboru lokostrelsko Državno prvenstvo 70 m/50 m + Olimpijski krog. Na tekmovanju v organizaciji Lokostrelskega društva Maribor in Lokostrelske zveze Slovenije sta nastopila lokostrelca Telesno-kulturnega društva (TKD) Sovica **Mitja Korošec** in **Jernej Žeželj**, ki sta v kategoriji ukrivljeni lok, mlajši od 13 let (razdalja 30 m, dve seriji po 36 puščic, tarča premera 122 cm), dosegla 1. in 2. mesto. Državno prvenstvo 3D pa je bilo 18. septembra v Močilniku pri Vrhniki, v organizaciji Športnega društva VLR Viljem in Lokostrelske zveze Slovenije. Proga je potekala v krajinskem parku, po razgibanem terenu, v okolici izvira Ljubljance. Lokostrelci so streljali v 24 tarč v obliki maket živali v naravni velikosti, ki so bile postavljene na različnih neznanih razdaljah. Na tekmovanju so nastopili tudi lokostrelci TKD Sovica, ki so dosegli odlične rezultate. **Teo Ileršič** je zasedel 1. mesto (dolgi lok – mlajši od 15 let), prav tako **Maj Ileršič** (goli lok – mlajši od 21 let), **Mojca Ivančič** pa je bila tretja (goli lok – mlajše od 15 let). Lokostrelstvo je lep in atraktiven šport, primeren za vse generacije. Vabimo vse, da se nam vsak torek in četrtek od 17.00 do 19.00 pridružite na treningih v nekdanji Brestovi menzi. Vpis je možen čez vse leto. ■

ŠPORTNI SEMAFOR

Letni biatlon:

Državno prvenstvo (DP) in Pokal Slovenije v letnem biatlonu, sprint, Pokljuka (10. 9. 2022)

- Manca Caserman**, 1. mesto DP (mlajše mladinke), 3. mesto absolutno
- Kiara Sterle**, 1. mesto DP (mladinke), 8. mesto absolutno
- Nika Pelan**, 1. mesto DP (starejše deklice)
- Vitan Ule**, 2. mesto DP (mlajši dečki)
- Lovro Zalar**, 8. mesto DP (mlajši mladinci)
- Vid Baraga**, 2. mesto DP (mlajši dečki)
- Jošt Ule**, 12. mesto DP (mlajši mladinci)
- Gaja Štimac**, 17. mesto DP (mlajše deklice)
- Jaka Predanič**, 20. mesto DP (starejši dečki)
- Julija Ule**, 23. mesto DP (starejše deklice)
- Luka Predanič**, 24. mesto DP (mlajši dečki)
- Val Črnelj**, 27. mesto DP (mlajši dečki)

Državno prvenstvo (DP) in Pokal Slovenije v letnem biatlonu, skupinski start, malokalibrska puška, Pokljuka (11. 9. 2022)

- Manca Caserman**, 1. mesto DP (mlajše mladinke)
- Kiara Sterle**, 3. mesto DP (mladinke)
- Lovro Zalar**, 11. mesto DP (mlajši mladinci)

Balnanje:

Državno prvenstvo 2022 v kategorijah U14 in U18

U18

- Urban Hiti, Nejc Ivančič** in **Vid Furlan**, 1. mesto v igri dvojic
- Urban Hiti in Nejc Ivančič, 2. mesto v štafetnem zbijanju
- Urban Hiti 2. mesto, Nejc Ivančič 12. mesto in Vid Furlan 20. mesto v natančnem zbijanju
- Urban Hiti 2. mesto v hitrostnem izbujanju

Urban Hiti je nastopil v vseh disciplinah in je bil po osvojenih medaljah najuspešnejši na prvenstvu v kategoriji U18.

U14

- Tayra Babič** in **Klara Brencce Tavzelj**, 5. mesto v igri dvojic

Rezultati Državne lige (U18)

- 1. krog:** ŠB Korte – Izola : **Cerkniško jezero**, 6 : 8
- 2. krog:** **Cerkniško jezero** : Skala Sežana, 10 : 4

Rezultati 2. Državne lige – Zahod (člani)

- 1. krog:** Katarina : **Cerkniško jezero**, 9 : 13

Lokostrelstvo:

Državno prvenstvo 70 m/50 m + Olimpijski krog, Maribor (10. 9. 2022)

Ukrivljeni lok – mlajši od 13 let

- Mitja Korošec**, 1. mesto
- Jernej Žeželj**, 2. mesto

Državno prvenstvo 3D, Vrhnika (18. 9. 2022)

Dolgi lok – mlajši od 15 let

- Teo Ileršič**, 1. mesto

Goli lok – mlajše od 15 let

- Mojca Ivančič**, 3. mesto
- Beti Zalar**, 4. mesto

Goli lok – mlajši od 21 let

- Maj Ileršič**, 1. mesto

Goli lok – starejši od 50 let

- Vladislav Šivec**, 7. mesto

Uspehi Evore na svetovnem pokalu in svetovnem prvenstvu

Tea Obrol Ljubo Vukelič

Plesalke in plesalci Plesnega kluba Evora so se prvi vikend v septembru udeležili svetovnega prvenstva v street plesih in svetovnega pokala v hip hopu na Poljskem. Nanizali so vrsto izjemnih uvrstitev in kar nekajkrat stali na stopničkah. Power crew (hip hop mala skupina mladinci) je s 1. mestom poskrbela, da je na Poljskem odmevala naša himna. 2. mesto si je med hudo konkurenco hip hop mladink prilepsala **Dragana Petković**, ponovno pa sta na stopničkah stala tudi **Nuša Ožbolt** in **Jure Grl** (hip hop pari mladinci). Osvojila sta 3. mesto. Prvič so se mednarodne tekme udeležili pionirji – skupina Chicas (hip hop mala skupina pionirji) se je uvrstila na 3. mesto, street dance show (SDS) formacija z naslovom From New York to Italy pa na 6. mesto. Ostale naše odlične uvrstitve: **Dragana Petković** (SDS solo mladinke) 13. mesto; **Eneja Podržaj Jagodic** (hip hop solo starejše mladinke) 14. mesto; **Eva Sterle** in **Žana Požanel** (hip hop pari pionirji) 15. mesto; **Nika Mišič** in **Katarina Gorjanc** (hip hop pari pionirji) 15. mesto in **Maruša Juvančič** (hip hop solo mladinke) 17. mesto. Vse plesne točke so bile v koreografiji **Jerneje Žnidaršič**. Pred Kulturnim domom Cerknica smo plesalcem pripravili slavnostni sprejem. Navzoče sta pozdravila vodja kluba **Tea Obrol** in župan **Marko Rupar**. ■

Košarkarski tabor Savudrija 2022

Žiga Benčan arhiv kluba

Košarkarski klub Cerknica je od 28. do 31. avgusta organiziral osmo izvedbo košarkarskega tabora. Prva tri leta je tabor potekal v Mladinskem zdravilišču in letovišču RKS Debeli rtič. Zaradi vse večjega zanimanja otrok za udeležbo na taboru je klub začel iskati nove destinacije z večjimi nastanitvenimi kapacitetami in večjim številom košarkarskih igrišč. Leta 2017 je klubske delavce s pogoji prepričal počitniški dom Center v Savudriji, kjer je tabor potekal tudi letos. Udeležilo se ga je kar 65 košarkaric in košarkarjev, starih med šest in 16 let. Košarkarski treningi so potekali pod strokovnim vodstvom **Žiga Benčana**, **Sergeja Bavdka**, **Miha Korošča** in **Ksenje Hribljan**. Treningi so bili prilagojeni starostnim skupinam, potekali pa so dvakrat na dan. Poleg košarkarskih trenerjev so bili prisotni tudi: trenerja za telesno pripravo **Gregor Tekavčič** in **Rok Sterle** ter vaditeljici **Ema Žnidarič** in **Tina Kebe**. Prosti čas so otroci izkoriščali tudi za plavanje, druženje in zabavo. V septembru so mladi košarkarji priprave na novo sezono nadaljevali v Cerknici, klubske delavci pa se že pripravljajo na nove projekte. Ob tem vse dečke in deklice vabijo k vpisu v klub. ■

ŠTUDENTSKO DELO

KAJ? DELO V CZM PETKA
KDAJ? 14.00-18.00 PO DOGOVORU
POGOJI VESELJE DO DELA Z OTROKI
ZAŽELENE IZKUŠNJE

PRIČETEK TAKOJ
 Za več informacij pišite ali pokličite: center.petka@gmail.com

051 22 56 56 (MAŠA)

NAŠE PODJETJE ZAPOSLI

- CNC operaterja
- Delavca v proizvodnji
- Vzdrževalca

MINERALKA d.o.o.
 Cesta pod Slivnico 24 | SI-1380 Cerknica
 info@sl.tp-group.com
 T +386-1-709 00-00

Dostopnost do zdravstvenih storitev

Zdravstveni dom (ZD) dr. Božidarja Lavriča – Cerknica je pomemben del javnega zdravstvenega sistema, ki zagotavlja zdravstveno oskrbo prebivalcem vseh treh občin ustanoviteljic – Cerknica, Loška dolina in Bloke.

Dolgoročne in kratkoročne cilje vseh zaposlenih imamo opredeljene v Politiki kakovosti ZD Cerknica in so usmerjeni na vsa področja delovanja javnega zdravstvenega zavoda. Naše osnovno poslanstvo je ohranjati zdravje in zdraviti bolne. Smisel in vrednost našega dela vidimo v zadovoljstvu pacientov, uspešnih in zadovoljnih zaposlenih ter v ugledu našega zdravstvenega zavoda v ožji in širši skupnosti. Naša dolgoročna vizija je ohraniti in krepiti vse dejavnosti v mreži osnovne zdravstvene dejavnosti kot enovitega preventivno-kurativnega centra s poudarkom na promociji zdravja.

Pandemija covid-19 je dejavnost javnega zdravja vsekakor postavila v središče pozornosti – ne samo strokovne javnosti, ampak celotne družbe, saj neusmiljeno in brez selekcije razkriva prednosti, slabosti in zamujene priložnosti na številnih področjih družbe; seveda tudi zdravstva in dejavnosti javnega zdravja. Po drugi strani pa je dejstvo, da je s pandemijo covid-19 zdravje postalo prioriteta vseh resorjev vlade in tudi drugih organov oblasti. Omogočilo je družbeno sprejemljivost povečanih naložb v zdravje in zdravstveni sistem za uresničitev številnih dolgo pričakovanih

izboljšav, ki pred pandemijo niso bila ustrezno priznana prioriteta družbe.

Kako do zdravnika v našem ZD?

Vsekakor je pomembno področje našega dela in dela vseh zaposlenih kakovostno, strokovno in pravočasno zadovoljevanje potreb zunanjih zainteresiranih strani. Kot prvi so tukaj uporabniki naših zdravstvenih storitev in njihovi svojci, za katere želimo, da so z našimi storitvami zadovoljni.

Čas epidemije je še posebej pokazal pomen dostopnosti do zdravstvenih storitev oz. dostopnosti do osebnega zdravnika in s tem povezanega naročanja na pregled pri osebnem zdravniku za vse nujne preglede in storitve.

Na osebni pregled pri zdravniku se je možno naročiti na več načinov: naročanje po telefonu v ordinacijskem času osebnega zdravnika, prek medicinske sestre na telefonu izbrane ambulante; po elektronski pošti, na elektronski naslov sestre osebnega zdravnika; prek spletne aplikacije Gospodar zdravja.

Zaposleni v ZD Cerknica se zavedamo, kako pomembno je, da pacient oziroma vsak, ki našo pomoč potrebuje, lahko čim prej stopi

v stik z osebnim zdravnikom in v nujnem primeru z urgentno službo, zato nam je še kako pomembno, da telefoni ne zvonijo v prazno. V ta namen smo redno zaposlili informatorko na vhodu ZD, ki dajejo vse potrebne informacije po telefonu in tudi osebno vsem tistim, ki prihajajo v zdravstveni dom. Na informacijah pacienti lahko tudi fizično predajo napisane potrebe po receptih, napotnicah, tehničnih pripomočkih za posamezne zdravnike, storitve pa se opravijo v ordinacijskem času posameznega zdravnika.

Zdravniki na elektronsko pošto odgovarjajo v glavnem po zaključenem delu v ordinaciji, zato si želimo, da elektronsko pošto pošiljate v času ordinacijskega časa ambulante in ne ob večerih ali koncih tedna. V prostem času namreč nimamo možnosti dostopanja do računalniških programov za opravljanje službenega dela. Aplikacija Gospodar zdravja je dostopna prek spletnega portala zdravstvenega doma in je vezana na posameznega zdravnika. Uporaba je precej enostavna in hitra, vsak uporabnik pa dobi tudi povratno informacijo o opravljeni storitvi.

Razmislek

Ob vsem tem pa še nekaj v razmislek ...

Zdravje je brez dvoma prva dobrina in temelj vseh ostalih dobrin tega življenja. Tudi razvoj medicine nam ponuja vedno nove možnosti zdravljenja, s tem pa se pojavljajo tudi nove potrebe. Vrzel med tem, kar je možno storiti s sredstvi, ki smo jih kot družba pripravljene vložiti v zdravstvo, postaja vse večja. Govorimo o »krizi zdravstvenega sistema« in se spopadamo

s pomanjkanjem časa, sredstev, oseb, prostora ... In tudi naš zdravstveni sistem deluje znotraj teh potreb. Po drugi strani pa se srečujemo z dejstvom, da človeške želje nimajo meja in imajo velika pričakovanja prav do medicine. Kako torej najti ustrezno ravnovesje med željami zavarovancev in možnostmi zdravstvenega sistema? Vsekakor je nujno strpno in spoštljivo sodelovanje zdravstvenih delavcev na eni strani ter uporabnikov zdravstvenih storitev na drugi, s poudarkom na kakovostni, strokovni in pravočasni obravnavi.

Covid-19 v jesensko-zimskem obdobju

Slovenija se nahaja v fazi 1 razvoja bolezni covid-19. Po priporočilih Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) je uporaba maske v prostorih zdravstvenih ustanov obvezna. Veljajo tudi priporočila glede ukrepov za preprečevanje širjenja virusa: umivanje rok, zračenje prostorov ter vzdrževanje ustrezne medsebojne razdalje pri druženjih. V ZD Cerknica je od ponedeljka do petka od 7.00 do 8.00 za vse osebe, ki predložijo pozitiven test samotestiranja, organizirano tudi vsakodnevno testiranje na SARS-CoV-2. V skladu z usmeritvami posvetovalne skupine NIJZ vsak torek popoldan omogočamo tudi cepljenje proti SARS-CoV-2. Cepljenje priporočamo vsem osebam, ki so stare 60 let in več, predvsem pa osebam s povečanim tveganjem za težji potek bolezni covid-19 (posebej ranljivim kroničnim bolnikom). Urnika testiranj in cepljenj bomo ažurno prilagajali glede na potek širjenja virusa in glede na interes za cepljenje; tako proti virusu SARS-CoV-2 kot proti gripi in pnevmokoku.

microera

Microera Jože Šilc s.p.
Hrovača 14A - 1310 Ribnica - trgovski center SPAR

☎ 01 837 31 16
☎ 051 358 762
✉ info@microera.si
www.microera.si

- ugodni mobilni paketi NAJ
- akcijski mobiteli na obroke
- ugodni fiksni paketi NEO

DELOVNI ČAS
PON - PET 8.30 - 11.30 in 14.00 - 17.00
SOBOTA 8.30 - 11.30

Telekom Slovenije

Zaposlujemo!

MGing

Lesene konstrukcije
nadstreški, lesene terase in fasade
Krovstvo, kleparstvo in tesarstvo
poševne, ravne in zelene strehe

041 900 797
info@mging.si
www.mging.si

MGing d.o.o.
podružnica Notranjska

Kdo so prvi posredovalci

Ko zastane srce, so sekunde in minute tiste, ki odločajo o življenju in smrti. V občini Cerknica se tako kot po številnih drugih krajih Slovenije in drugje po svetu v boj za življenje skupaj z ekipami nujne medicinske pomoči (NMP) podajajo prvi posredovalci.

Prvi posredovalci so laiki, ki so dodatno usposobljeni za ukrepanje v določenih bolezenskih stanjih in jih po odločitvi ekipe NMP aktivira regijski center za obveščanje. Namen sistema prvih posredovalcev je, da bolnik z nenadnimi življenjsko ogrožajočimi stanji čim prej prejme prvo pomoč. Tako prvi posredovalci lahko pomagajo obolelemu že pred prihodom ekipe NMP. Aktivirani so v treh stanjih: srčni zastoj, huda zapora dihalne poti in huda zunanja krvavitev. Pomembno je poudariti, da ne nadomeščajo zdravnika oz. ekipe NMP, vendar z njimi tesno sodelujejo, zaradi svoje številnosti in razpršenosti pa pomembno vplivajo na preživetje obolelih.

Prvi posredovalci v občini Cerknica

Usposabljanje za prve posredovalce po programu Slovenskega reanimacijskega sveta in Slovenskega združenja za urgentno medicino v naši občini izvaja Zdravstveni dom

Cerknica. Svoje znanje iz nudenja prve pomoči morajo prvi posredovalci obnavljati in preverjati enkrat letno. Kandidati ob tem pridobijo vsa teoretična, predvsem pa praktična znanja ukrepanja, saj morajo pridobljeno znanje na letnem izpitu pokazati na simulaciji prave intervencije z realnim scenarijem.

Po vsaki aktivaciji prvih posredovalcev se izkaže, da je sistem zelo uspešen in da z razpršenostjo prostovoljcev po celotni občini oboleli veliko hitreje pridejo do ustrezne prve pomoči. Največkrat se to izkaže ravno pri zastoj srca, kjer je poleg znanja in hitrega odziva pomembna tudi čimprejšnja uporaba AED (avtomatskega zunanjega defibrilatorja). Občina Cerknica skrbi za to, da so naši prvi posredovalci primerno opremljeni in da so dostopni AED tudi redno vzdrževani, saj le tako lahko prvi posredovalci uspešno in varno opravljajo svoje poslanstvo – pomoč pri reševanju življenj.

Kako postati prvi posredovalec

V naši občini smo z izobraževanji za prve posredovalce začeli že leta 2017. V teh letih je tečaj opravilo in vsako leto obnovilo že več kot 130 tečajnikov. Kljub temu si želimo, da bi v naslednjem letu pridobili še več dejavnih prvih posredovalcev, saj v določenih naseljih občine Cerknica še nimamo aktivnih članov.

V svoje vrste zato vabimo vse polnoletne občane, ki si želijo pridobiti znanje prve pomoči in to znanje uporabiti za pomoč svojim sovaščanom. 20. in 21. januarja 2023 bo potekal nov brezplačni tečaj za vse zainteresirane. Več informacij lahko dobijo na spletni strani www.zd-cerknica.si ali na FB-profilu Prvi posredovalci Občine Cerknica, vedno pa smo dosegljivi tudi na e-naslovu prvi.posredovalci@zd-cerknica.si.

Po razgled na Galetovec

☞ ☒ Štefka Šebalj Mikše

Planinke in planinci Planinskega društva Cerknica smo se sredi septembra podali na Bohinjsko Belo. Med domačijami, na strmini pod prepadnimi stenami Iglice, smo prišli k Slapu pod Iglico, a ga nismo uzrli, slišali smo le šumenje vode. Po kovinski lestvi, v ozki grapi, smo se pogumno podali nad slap in uživali v prvih razgledih nad krajem in proti 500 m visokim prepadnim stenam Galetovca. V zaselku Brezje smo se začeli vzpenjati in ob poti spoznavali samotne domačije. Obrobje Triglavskega narodnega parka smo dosegli pod vrhom Turna. Galetovec smo kmalu osvojili in si bili enotni o lepoti razgleda. Bled z jezerom nas je povsem očaral, za njim pa Stol, Begunjsčica, na jugu Babji zob. V dolini smo s pogledom sledili vlaku, vse do vhoda v predor na Bohinjski Beli. Iz zapisa na tabli smo razbrali, da se je Valentin Stanič na svoji poti po Pokljuki pogosto ustavil na Galetovcu. Celo kratko pesem o lepih razgledih je sestavil. Po odmoru smo zavili proti Planini za Jamo in spotoma nabrali jurčke in dežnikarice. Med potjo smo pokramljali z domačinko, ki se je namenila pomagati vnuku pri posaditvi smrekice. Na tokratnem pohodu smo spoznavali jugovzhodni rob gozdnate planote Pokljuka in se ob koncu še enkrat zazrli v prepadne stene Galetovca nad seboj. Za zaključek smo v gostišču Batišt popili kavo in, z vtisi razglednega Galetovca, zadovoljni odšli domov. ■

Romanje na Sveto Goro

☞ ☒ Štefka Šebalj Mikše

Konec avgusta je odšla na romanje na Sveto Goro druga skupina romarjev iz cerkniške župnije, prva ga je doživela že v začetku julija. Zjutraj smo se zbrali pri sv. maši v Cerknici. Daroval jo je kaplan **Janez Žerovnik**, ki nas je spremljal vse tri dni romanja. Prvi postanek smo naredili pri ruševinah gradu Hassberg, naslednja dva pa pri gostoljubnih prijateljih naše soudeleženke. Na začetku Podkrajja nam je prijazni domačin postregel s pijačo in domačim sadjem. Do nastanitve v kraju Višnje je bila pot utrujajoča, saj smo našli že nekaj žuljev. Po večerji so gostitelji razlagali o vsakoletnem oglarjenju, ki ga priredijo z namenom ohranjanja tradicije. Naslednji dan smo po sv. maši in zajtrku odšli proti Colu. Kmalu smo krenili navkreber proti Kovku in hodili po Poti po robu. Večkrat smo pogledali proti Vipavski dolini, nazadnje pri Otlškem oknu. Z Otlice do Predmeje smo hodili ob glavni cesti, nato pa poiskali bližnjico k nastanitvi. Ponoči je začelo deževati, vendar je zjutraj prenehalo in odšli smo našemu cilju naproti. Spoznavali smo Trnovski gozd, pri Mali Lazni smo se usmerili proti Krnici. Vmes smo prečili Naravni spomenik Smrečje oziroma gozdni rezervat. Pri samotni hiši v Krnici smo postali. Nadaljevali smo pod Vitovskim vrhom in prispeli v Trnovo, kjer smo imeli nekoliko daljši odmor. Sveta Gora nam je bila od tu še vedno precej oddaljena, vendar se je pot h Grgarju spuščala in že smo bili pri njenem vznožju. Poiskali smo izhodišče Urškine poti. V senci črnih gabrov smo se zložno vzpenjali na vrh. Po odmoru smo pristopili k sv. maši, pri kateri je somaševal naš kaplan Janez Žerovnik. Po maši smo se, zadovoljni z doseženim ciljem, fotografirali na pragu svetogorske bazilike. Prijazni taksist nas je zapeljal na železniško postajo v Novo Gorico. Predno smo vstopili na vlak, smo pogled še enkrat namenili proti Sveti Gori, ki nas je, na naši 88 km dolgi poti, povezovala vse tri dni romanja. ■

Prenova evropske pešpoti E7 v jubilejnim letu Knafelčeve markacije

☞ ☒ Štefka Šebalj Mikše

Pohodnikom po evropski pešpoti E7, od Stražišča do Zavrha, smo markacisti Planinskega društva Cerknica hojo, ki večinoma teče po asfaltni poti, vsaj delno olajšali s prijetnejšo, kolovozno potjo. Poiskali smo stare poti od Stražišča do Koščakov in jih po pridobitvi soglasij in evidentiranju spremembe tudi označili. Seveda je tudi nas pri delu vodilo napotilo, ki ga je Alojz Knafelc napisal in objavil v Planinskem vestniku, št. 7, leta 1922: »Markacija daje turistu sigurnost, da bo po izbrani poti došel na gotov cilj. Vsak znak ga utrjuje v zavesti, da je na pravi poti.« Zaradi tega smo se 18. septembra pridružili ostalim udeležencem pri odprtju obeležja ob 100. obletnici Knafelčeve markacije v Novem mestu. Sprva smo se sprehodili po Knafelčevi poti, na kateri smo lahko videli njegovo rojstno hišo. Ob odprtju obeležja je bilo poudarjeno, da nam – planincem – nobena sodobna tehnologija ne pričara toliko nasmehov, občutka varnosti in dobre volje kot prav Knafelčeva markacija. Domneva se, da je Alojz Knafelc dobil navdih za takšno oznako planinskih poti po rdeče-belih pikah na krilu metulja vrste alpski apolon. ■

Stran ureja: **Notranjski regijski park (NRP)**

Center za obiskovalce slovesno odprl vrata

arhiv NRP

Zadnji septembrski dan smo s slovesnostjo in prijetnim druženjem odprli še razstavni del Centra za obiskovalce Cerknjsko jezero. V njem so bili doslej na voljo turistični informatorji, odslej pa bo lesena stavba na koncu Dolenjega Jezera ponujala nepozabno doživetje za vseh pet čutil. Slavnostni govornik na prireditvi je bil minister za okolje **Uroš Brežan**, ki je poudaril, kako izjemno ohranjena je tukajšnja narava in kako pomembno je poskrbeti, da takšna ostane. Priznal je, da mora tudi država aktivneje pristopiti k varovanju in upravljanju tega bisera. Država že omogoča izvajanje več mednarodnih in drugih projektov. S pomočjo enega od njih je Notranjski regijski park opremil Center za obiskovalce; vso interpretacijsko in didaktično opremo sta namreč sofinancirali Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. V centru bodo obiskovalci podrobno spoznali, zakaj enkrat jezero je, drugič ga ni; opazovali posebne in ogrožene vrste živali ter rastlin; videli, kako so domačini z jezerom živeli nekoč in kako z njim v tesni povezavi živijo še danes. Pokazali vam bomo, zakaj je pomembno, da smo ponovno oživilo staro strugo Stržena, in predstavili pomen Nature 2000. V centru je tudi kino soba, kjer bo med drugimi mogoče prisluhniti nočnim zvokom Cerknjskega jezera, poslušati oglašanje skrivnostne čaplje bobnarice in pokanje ledu na zaledenem jezeru. Obenem si bo mogoče ogledati film o vseh štirih letnih časih na jezeru. V centru je tudi učilnica, namenjena raziskovanju, delavnicam in predstavitvam. Center za obiskovalce je poklon vsem, ki so Cerknjsko jezero skozi stoletja ohranjali, in tistim, ki so ga raziskovali, pa tudi vsem, ki še danes delujejo v njegovo korist. Da je jezero vse nas počakalo v dobrem stanju, so zaslužni najprej ljudje, ki so se prilagodili na življenje med preveč in premalo vode, ob tem pa vsem Slovincem in svetu nevede pustili izjemno kulturno dediščino. Za prebivalce občine Cerknica je vstop v center prost do 31. decembra. ■

Pet let projekta LIFE Stržen, pet let trajnostnega prepleta narave in človeka

Pred petimi leti, septembra leta 2017, smo začeli naravovarstveni projekt LIFE Stržen z dolgim seznamom nalog in obveznosti. Pred nami so bili veliki koraki, med njimi dva res velika: obnova okljkov Stržena in vzpostavitev še neobstoječe infrastrukture za usmerjanje obiskovalcev stran od naravovarstveno občutljivih in zasebnih območij parka.

In kje smo danes? Za nami je uspešno izveden poseg renaturacije na presihajočem jezeru, izjemen in edinstven v svetovnem merilu. Stržen ima v Ključih in na Belem bregu spet svoje izvorne okljuje, jezerske živali in rastline pa več življenjskega prostora. Večja je pretočnost vode, ki iz jezera odteka počasneje. Pomladi in poleti smo vse konce tednov (razen deževnih) organizirali tematske vikende z lokalnimi vodniki, ki smo jim s konkretnimi aktivnostmi in izobraževalnimi delavnicami pomagali, da so ustvarili lastne produkte. Uredili smo sprehajalno tematsko pot Drvošec, ki je po oceni Turistične zveze Slovenije postala najboljša tovrstna pot leta 2020, neuradno pa so nam povedali, da bi po svoji zanimivosti in raznolikosti prekosila tudi marsikatero tematsko pot na tujem. Nasproti Centra za obiskovalce Cerknjsko jezero smo ustvarili novo informacijsko točko, ki je postala izhodišče in točka zbiranja za obiskovalce, kraj za počitek, poleti pa prostor za stojnice lokalnih ponudnikov. Z naravoslovnimi dnevi smo (in še vedno) tisočim otrokom in študentom razširili obzorja znanja o kraškem svetu ter cerknjski naravni in kulturni dediščini. Z vsakoletnimi razpisi ustvarjalnih natečajev za otroke smo najmlajše spodbudili k ustvarjalnosti in razmišljanju o dejanskih problemih na območju presihajočega jezera in o tukajšnji naravi. Z uvedbo blogov »Gostujoče pero« na spletni strani LIFE Stržen smo dali domačinom, strokovnjakom, obiskovalcem in še marsikomu možnost, da zapiše svoje mnenje in doživljanje vsega, kar tvori Notranjski regijski park. Pa prijetna druženja ob dnevih parka, se jih še spomnite? Skupaj smo organizirali prireditve, ki so jih radi obiskali tudi ljudje z drugih koncev države, vsak je sodeloval s svojim izdelkom, pridelkom, znanjem ali veščino, otroci so se učili skozi zabavo, odrasli nič manj. Ni šlo ves čas vse gladko, kaj nam je šlo z lahkoto, kaj pa po polžje, a pod črto smo zastavljene cilje dosegli. S projektom LIFE Stržen gremo smelo naprej v šesto leto. ■

Napovednik

V oktobru ...

Brezplačen vpis

V oktobru prvošolci vabljeni k brezplačnemu vpisu. Ob vpisu vas čaka darilna slikanica. ☺ KJUC z enotami

Z žabico v knjižnico

Za otroke do 15. leta. Ob izposoji s svojo člansko izkaznico dobite nalepko. Za sedem zbranih nalepk prejmete darilo. ☺ KJUC z enotami

Literarna uganka

Mesečna uganka za učence do 9. razreda ☺ KJUC z enotami

Uganka za modrijančke

Mesečna uganka za predšolske otroke in učence do 3. razreda ☺ KJUC z enotami

Četrtek, 6. oktober

Zaključno žrebanje s podelitvijo priznanj in majic – Najpoletavci 2022
☺ 17.00 ☺ in ☺ KJUC

Slovesnost ob dvajseti obletnici Notranjskega regijskega parka

☺ Vstop prost ☺ 19.00
☺ in ☺ KD Cerknica

Petek, 7. oktober

Zmajev jezdec

Art film, animirana pustolovščina
☺ Vstopnina: 5 € ☺ 18.00
☺ in ☺ KD Cerknica

Moonage Daydream

Film, dokumentarni
☺ Vstopnina: 5 € ☺ 20.00
☺ in ☺ KD Cerknica

Sobota, 8. oktober

Zaključek akcije Poletavci – poletni bralci 2022
☺ 9.30 ☺ KD Cerknica ☺ KJUC

Izdelovanje dreva

Predpremiere etnološkega dokumentarnega filma in podelitev certifikatov čuvar izročila ☺ Vstop prost ☺ 17.00 ☺ in ☺ Zavod PANJ

Mednarodni folklorni festival

☺ 18.00 ☺ Športna dvorana Rakek
☺ FS KD Rak Rakek

Nedelja, 9. oktober

Najboljši rojstni dan

Art film, animirana pustolovščina
☺ Vstopnina: 5 € ☺ 18.00
☺ in ☺ KD Cerknica

Pot v raj

Film, romantična drama
☺ Vstopnina: 5 € ☺ 20.00
☺ in ☺ KD Cerknica

Ponedeljek, 10. oktober

Pravljica urica z ustvarjalno delavnico

☺ Za otroke od četrtega leta dalje. Obvezne predhodne prijave na tel. 01 709 10 78 (Cerknica) ali 01 705 14 81 (Rakek).
☺ 17.00 ☺ Knjižnica Rakek ☺ KJUC

Torek, 11. oktober

Pravljica urica z ustvarjalno delavnico

☺ Za otroke od četrtega leta dalje. Obvezne predhodne prijave na tel. 01 709 10 78 (Cerknica) ali 01 705 14 81 (Rakek).
☺ Knjižnica Rakek ☺ 17.00 ☺ KJUC

Sreda, 12. oktober

Bralni klub

Vodi Ana Obreza.
☺ 18.00 ☺ in ☺ KJUC

Srečanje skupine za pomoč svojcem oseb, obolelih za demenco

☺ Kontakt: Lea Ješelnar – 040 458 015
☺ 16.30 ☺ in ☺ DEOS, Center starejših Cerknica

Četrtek, 13. oktober

Dopoldanski kino: Za vedno skupaj

Art film, komedija
☺ Vstopnina: 5 € ☺ 10.00
☺ in ☺ KD Cerknica

Petek, 14. oktober

Amsterdam

Film, drama
☺ Vstopnina: 5 € ☺ 20.00
☺ in ☺ KD Cerknica

Sobota, 15. oktober

Minioni: Grujev vzpon

Film, animirana dogodivščina
☺ Vstopnina: 5 € ☺ 18.00
☺ in ☺ KD Cerknica

Bojevnik

Art film, akcijska drama
☺ Vstopnina: 5 € ☺ 20.00
☺ in ☺ KD Cerknica

Nedelja, 16. oktober

Zmajev jezdec

Art film, animirana pustolovščina
☺ Vstopnina: 5 € ☺ 18.00
☺ in ☺ KD Cerknica

Prasica, slabšalni izraz za žensko

Art film, drama
☺ Vstopnina: 5 € ☺ 20.00
☺ in ☺ KD Cerknica

Torek, 18. oktober

Luknja

Art film, drama
☺ Vstopnina: 5 € ☺ 20.00
☺ in ☺ KD Cerknica

Sreda, 19. oktober

Ob 110. obletnici rojstva pesnika Jožeta Udoviča

Udovičeva fotografska razstava, večer poezije in glasbe z Ljubo Jenče in Zoranom Škrinjarjem
☺ 19.00 ☺ in ☺ KJUC

Četrtek, 20. oktober

Oktober je dober

Pravljica ura z ustvarjalno delavnico
☺ Za otroke od četrtega leta dalje. Prijave na 01 709 10 78.
☺ 17.00 ☺ in ☺ KJUC

Petek, 21. oktober

Oktober je dober

Pravljica ura z ustvarjalno delavnico
☺ Za otroke od četrtega leta dalje. Prijave na 01 709 10 78.
☺ 17.00 ☺ in ☺ KJUC

Črni Adam

Film, akcijska pustolovščina
☺ Vstopnina: 5 € ☺ 20.00
☺ in ☺ KD Cerknica

Sobota, 22. oktober

Naših 20

Prireditev ob obletnici društva KD Rak Rakek
☺ Vstop prost ☺ 18.00
☺ KD Cerknica ☺ KD Rak Rakek

Samooskrbni vrt

Predavanje agronoma Vanesa Husića (Klub Gaia)
☺ 9.00 ☺ Knjižnica Rakek
☺ TD Rakek, KJUC

Nedelja, 23. oktober

Kung fu tačke

Film, animirana pustolovščina
☺ Vstopnina: 5 € ☺ 18.00
☺ in ☺ KD Cerknica

Divjaki

Art film, akcijska komedija
☺ Vstopnina: 5 € ☺ 20.00
☺ in ☺ KD Cerknica

Ponedeljek, 24. oktober

Bralna skupina za osebnostni razvoj

Beremo: Miha Salehar – Pustolovec zmote. ☺ 17.00 ☺ KJUC
☺ Fani Černigoj in KJUC

Torek, 25. oktober

Dobri šef

Art film, komedija
☺ Vstopnina: 5 € ☺ 20.00
☺ in ☺ KD Cerknica

Petek, 28. oktober

Pr'Hostar 2 %

Film, komedija
☺ Vstopnina: 5 € ☺ 20.00
☺ in ☺ KD Cerknica

Sobota, 29. oktober

Glaserbi večer: Adi Smolar

Koncert
☺ Vstopnina: 15 € ☺ 19.00
☺ in ☺ KD Cerknica

Nedelja, 30. oktober

Kung fu tačke

Film, animirana pustolovščina
☺ Vstopnina: 5 € ☺ 18.00
☺ in ☺ KD Cerknica

Posrednik

Art film, drama
☺ Vstopnina: 5 € ☺ 20.00
☺ in ☺ KD Cerknica

Ponedeljek, 31. oktober

Minioni: Grujev vzpon

Film, animirana dogodivščina
☺ Vstopnina: 5 € ☺ 18.00
☺ in ☺ KD Cerknica

7. pohod z baklami do gradu Šteberk

☺ Pohod je lahek in je primeren za vse starosti in bo trajal okoli dve uri. Za pohod so potrebni primerna oblačila in obutev. Udeležba je brezplačna. Prijave do 30. 10. na tel. št. 041 632 153 ali na e-naslov info@krizna-jama.si.
☺ 18.00 ☺ Kmetija z nastanitvijo Tekavča ograda, Lipsenj 32
☺ Društvo ljubiteljev Križne jame in Tekavča ograda

Pr'Hostar 2 %

Film, komedija
☺ Vstopnina: 5 € ☺ 20.00
☺ in ☺ KD Cerknica

Do 28. oktobra

Spoznajmo slovenske pokrajine

Razstava izdelkov otrok skupine Mlinčki iz Vrtca Martin Krpan Cerknica, oddelek Grahovo.
☺ Na ogled v vitrini mladinskega oddelka ☺ V času urnika cerkniške knjižnice ☺ KJUC

12. oktober–9. november

Razstava čipk klekljarske sekcije KD Rak Rakek

☺ V času urnika rakovške knjižnice ☺ Knjižnica Rakek ☺ KJUC

Do 4. novembra

Čudovite Coprnije

Razstava unikatnih modnih dodatkov ustvarjalke Katje Debevč
☺ V času urnika cerkniške knjižnice ☺ V razstavi vitrini cerkniške knjižnice ☺ KJUC

Razstava unikatnih voščilnic Veronike Modic

☺ V času urnika cerkniške knjižnice ☺ in ☺ KJUC

Do 9. novembra

Picasso po naše

Razstava del mozaične sekcije KD Rak Rakek
☺ V času urnika rakovške knjižnice ☺ Knjižnica Rakek ☺ KJUC

V novembru ...

Torek, 8. november

Viljem Gogala: Potopis

Predstavitve knjige in predavanje o romarskih poteh
☺ 18.00 ☺ Knjižnica Rakek ☺ KJUC

LEGENDA:

☺ Informacije ☺ Kdaj
☺ Kje ☺ Organizator

2022 - 2023

IZBERI SVOJO abonma

GLASBENO GLEDALIŠKI POLHKOV ABONMA

kulturni DOM CERKNICA

www.kd-cerknica.si